

ВІСНИК *української громади в Хорватії*

VJESNIK *ukrajinske zajednice u Hrvatskoj*

Вуковар, травень 2011 – номер 13

Vukovar, svibanj 2011 – broj 13

Українська громада Республіки Хорватія

ЗМІСТ

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

- 4 Хорватія та Європейський Союз. *Тетяна Рамач*
5 Лист Українській громаді РХ від Світового Конгресу Українців. *Світовий Конгрес Українців Євген Чолій, Президент*
5 Pismo Svjetskog Kongresa Ukrajinaca Ukrajinskoj zajednici RH. *Svjetski Kongres Ukrajinaca Evhen Čolij, Predsjednik*
6 День Європи у Вуковарі. *Тетяна Рамач*
6 День Європи в Осієку. *Олеся Мартинюк*
7 Око 2 milijuna kuna za 165 udruuga Grada Osijeka. *Olesja Martinjuk*
7 Посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко відвідав Вуковар. *Тетяна Рамач*
8 Відкриття у Вуковарі фотовиставки приуроченої 25-им. роковинам аварії на Чорнобильській АЕС. *Тетяна Рамач*
8 Покладання вінків у Батіні та Ллоку загиблим воїнам III Українського фронту. *Тетяна Рамач*
9 Міжнародна конференція у Вуковарі на тему "Міграції та національні меншини". *Тетяна Рамач*
9 U pripremi organizacija ljetnih škola ukrajinskog jezika i kulture. *Marija Semenjuk-Simeunović*

ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ - DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA

- 10 Zbor KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani na otvaranju izložbe "Ukrajinski vez i narodna umjetnost". *Ivan Semenjuk*
11 Radionica ukrašavanja uskrasnih jaja u Lipiku. *Ivan Semenjuk*
11 Великодній концерт у Канижі. *Міріяна Хас*
12 Tradicionalna preduskrсна manifestacija u Osijeku „Šarana jaja bojama grada“. *Olesja Martinjuk*
13 Передвеликодній маніфестація в Осієку "Різнобарвні писанки фарбами міста". *Тетяна Рамач*
14 Uskrсна izložba Likovne sekcije UKPD „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda. *Jesenka Miškov*
14 Мистецтво не визнає кордонів. *Тетяна Рамач*
15 День національних меншин Вуковарсько-Сріємської області. *Тетяна Рамач*
16 Центральна маніфестація Українського культурно-просвітнього товариства імені Тараса Шевченка з Канижі. *Міріяна Хас*

ЦЕРКВА - НАШ ГОЛОВНИЙ ОСЕРЕДОК

- 18 Papa Benedikt XVI. potvrdio novog poglavara ukrajinskih grkokatolika. *Lidija Sturko*
19 Справжній дар для нас і для цілого світу. *Сестри Василянок*
20 Хрещення в Греко-католицькій парафії Христа Царя в Осієку. *Олеся Мартинюк*
21 Український родовід Папи Івана Павла II. *Маруся Юриста*

З УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАД У СВІТІ

- 22 Predsjednik SKU-a obratio se sudionicima XVI. sjednice Odbora za međuparlamentarnu suradnju između EU-a i Ukrajine. *Marija Meleško*
22 Sastanak predsjednika SKU-a s maršalom Sejma Poljske Grzegorzom Schetynom. *Marija Meleško*
23 Predsjednik SKU-a sudjelovao je na međunarodnoj konferenciji u Ujedinjenim narodima posvećenoj Čornobyjskoj katastrofi. *Viktor Filima i Marija Meleško*
23 Повернення народного дому в Перемишлі Українській громаді Польщі. *Оксана Мартинюк*

ВІСТІ З УКРАЇНИ - VIJESTI IZ UKRAJINE

- 24 Шевченківську премію з літератури отримав Василь Шкляр за роман "Залишенець" ("Чорний ворон"). *Оксана Мартинюк*
25 Українці snimili dokumentarac o hrvatskom nogometašu Dariju Srni. *Nazar Sturko*

ЦІКАВО ЗНАТИ! - ZANIMLJIVOSTI

- 26 Sudbina ukrajinskog jezika. *Paulina Mišura*
26 Zabrane ukrajinstva. *Jevgenij Paščenko*
28 Рослини – символи України. *Тетяна Рамач*

ДИПЛОМОВАНІ УКРАЇНІСТИ В ХОРВАТІЇ

- 30 Українські "шістдесятники" та їх переклади в Хорватії. *Пауліна Мішура*
30 Поезія Ліни Костенко. *Paulina Mišura*
31 Поезія Василя Симоненка. *Paulina Mišura*
31 Поезія Дмитра Павличка. *Paulina Mišura*

На обкладинці: Українські голуби з музею сестер Василянок у Осієку

На останній сторінці: Печера Матінки Божої в монастирі сестер Василянок у Осієку

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Vidaueць: **Українська громада Республіки Хорватія**
Stjepana Suranca 18, 32 000 Vukovar
Tel/Fax: **032/493-224**
e-mail: **ukr.hromada_hr@yahoo.com**
MB: **2331748**
Žiro račun u Huro Alpe-Adria banci: **2500009-1102188395**
Redakcija Vjesnika: **Opatijska 57, 31 000 Osijek**
Tel: **031/563 401**
e-mail: **vjesnikuz@gmail.com**

ISSN **1847-327X**

"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje

Naklada: **850 primjeraka**

Tisak: **Grafika d.o.o. Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**

За видавця: **Іван Семенюк**

За издаваца: **Ivan Semenjuk**

Головний редактор: **Оксана Мартинюк**

Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**

Редакція: **Марія Семенюк, Борис Гралюк, Михайло Семенюк,**

Остап Філіма, Микола Застрижний, Марія Мелешко, Єсенка Миськів, Міхаела Волпе і Лідія Хас

Uredništvo: **Marija Semenjuk, Boris Graljuk, Mihajlo Semenjuk, Ostap Filima, Nikola Zastrižni, Marija Meleško, Jesenka Miškov, Mihaela Volpe i Lidija Has**

Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**

Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**

Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**

Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

Хорватія та Європейський Союз

Президент Хорватії Іво Йосіпович у Вуковарі

• Президент Республіки Хорватія д-р Іво Йосіпович

Фото: t-portal.hr

З нагоди Дня Європи Президент Республіки Хорватія д-р. наук Іво Йосіпович 6 травня ц.р. на трибуні Європейського дому у Вуковарі провів лекцію на тему „Хорватія та Європейський Союз”. Разом з Президентом І. Йосіповичем у Вуковар прибули посол Європейського Союзу в РХ його екселенція Паула Вандорен, міністр з Міністерства культури мр. Ясен Месіч, а також співробітники Президента.

На лекції були присутні голова адміністрації Вуковарсько-сріємської області Божідар Галіч, мер міста Вуковар Желько Сабо, голова міської ради Томіслав Джаняк, заступники мера Желько Пінюх та Даніела Станкович, генеральний консул РС у Вуковарі його екселенція Жіворад Сіміч, член парламенту Горан Хефер, радники Міської ради, представники місцевого самоврядування, міських інституцій, представники національних меншин, мешканці міста Вуковар та околиці.

Українську громаду Республіки Хорватія представили на зустрічі заступник голови громади проф. Лариса Угleshіч та член комітету за освіту УГРХ проф. Тетяна Кочнева-Рамач.

В ім'я організатора зустрічі, Європейського дому та німецької установи «Фрідріх Еберт», почесних гостей та всіх присутніх привітала д-р. наук Ліліана Геречке, а потім до гостей і слухачів звернулися д-р. Діетмар Дірмосер, керівник Установи «Фрідріх Еберт» у Хорватії і Словенії та посол Європейського Союзу в РХ його екселенція Паула Вандорен.

Президент Хорватії Іво Йосіпович у своїй лекції вказав, що Вуковар - це місто, по якому можна перевірити

готовність Хорватії до вступу в ЄС, так як відношення між більшістю та меншістю показує, на скільки ми засвоїли європейські цінності і в якій мірі поважаємо державу та власну Конституцію.

Говорячи про хорватський шлях у ЄС, Президент наголосив, що переговори про вступ Хорватії до Європейського Союзу закінчуються, відтак слідує референдум, на якому громадяни мають виявити свої думки і позиції щодо цього питання. Президент Йосіпович вказав, що у випадку позитивного рішення референдуму, існуючі проблеми не зникнуть за ніч, а розвиток Хорватії і далі буде залежати від нашого зобов'язання в збереженні господарства, зменшенні кількості безробіття та узгодженні різнобічних стосунків у суспільстві. Проте, у випадку негативних результатів референдуму, цілком зрозуміло, що Хорватія залишиться бідною державою, в якій буде зростати напруження.

Після лекції слухачі задавали питання Президенту, на які він із задоволенням відповідав. Думкою Президента щодо стосунків Хорватії з Європейським Союзом, найбільше була зацікавлена молодь та представники національних меншин міста.

Того ж вечора для мешканців Вуковара відбувся гуманітарний концерт під назвою „З Президентом на концерт”. У концертній програмі у виконанні солістів Загребської філармонії прозвучали твори В. А. Моцарта, А. Ріазоллата, а також відомий хорватський публіцистичний твір „Самба бревіс” І. Йосіповича. ●

Тетяна Рамач

• Т. Рамач, І. Йосіпович, Л. Угleshіч

• Президент Хорватії Іво Йосіпович у Вуковарі

Лист Українській громаді РХ від Світового Конгресу Українців

**СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ
CONGRÈS MONDIAL UKRAINIEN**

**UKRAINIAN WORLD CONGRESS
CONGRESO MUNDIAL UCRANIO**

У листопаді 2010 р. під час візиту до Хорватії я мав приємність побувати у Вуковарі, де взяв участь у церемонії посвячення та закладення каменя на місці будівництва Українського дому – майбутнього центру української громади Хорватії.

4 квітня 2011 р. на засіданні Ради директорів SKU я представив прохання Української громади Республіки Хорватія про надання фінансової допомоги, пов'язаної з будівництвом та розвитком Українського дому у

Вуковарі, а також запропонував виділити для цього \$5,000 (ам.).

З приємністю повідомляю Вас, що Рада директорів SKU одногласно прийняла цю пропозицію, виділивши \$5,000 (ам.), які ми надсилаємо на Вашу адресу.

**Світовий Конгрес Українців
Евген Чолій, Президент**

Pismo Svjetskog Kongresa Ukrajinaca Ukrajinskoj zajednici RH

**SVJETSKI KONGRES UKRAJINACA
CONGRÈS MONDIAL UKRAINIEN**

**UKRAINIAN WORLD CONGRESS
CONGRESO MUNDIAL UCRANIO**

U studenom 2010. godine za vrijeme boravka u Hrvatskoj imao sam čast posjetiti Vukovar, gdje sam sudjelovao na svečanom otvorenju početka radova i postavljanju kamena temeljca za Ukrajiniski dom – buduće sjedište Ukrajinske zajednice RH.

4. travnja 2011. godine na sjednici Vijeća direktora Svjetskog kongresa Ukrajinaca prenio sam zamolbu Ukrajinske zajednice RH za potporu u financiranju izgradnje Ukrajinskog doma, te predložio u tu svrhu izdvojiti 5.000 američkih dolara.

Skog doma, te predložio u tu svrhu izdvojiti 5.000 američkih dolara.

Sa zadovoljstvom Vas obavještavam kako je Vijeće direktora Svjetskog kongresa Ukrajinaca jednoglasno usvojilo taj prijedlog, namjenivši 5.000 američkih dolara, koje ćemo poslati na vaš račun.

**Svjetski Kongres Ukrajinaca
Evhen Čolij, Predsjednik**

**Українська громада Республіки Хорватія
Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**

ПОДЯКА

Українська громада Республіки Хорватія щиро дякує Світовому Конгресу Українців, зокрема президенту Світового Конгресу Українців Євгену Чолію та Раді директорів SKU за надання фінансової допомоги на будівництво Українського дому у Вуковарі – майбутнього центру української громади Хорватії.

**Голова Української громади Республіки Хорватія
Іван Семенюк**

ZAHVALNICA

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske zahvaljuje Svjetskom Kongresu Ukrajinaca a posebno predsjedniku Svjetskog Kongresa Ukrajinaca Evhenu Čoliju i Vijeću direktora SKU za potporu u financiranju izgradnje Ukrajinskog doma u Vukovaru – centra ukrajinske zajednice u Hrvatskoj.

**Predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske
Ivan Semenjuk**

День Європи у Вуковарі

○ Стенд УКПГ ім. Івана Франка, Вуковар

У центрі міста Вуковар 12 травня ц.р. був проведений заключний захід відзначення європейського тижня під назвою „ЄВ вулична метушня”. Цього року організаторами свята були Вуковарсько-сріємська область у співпраці з містом Вуковар та ПРОНІ, молодіжним центром Вуковара.

Метою програми було представлення діяльності товариств і організацій, які своєю працею сприяють розвитку суспільства, а також презентують місто Вуковар у розвинутих європейських державах і, таким чином, стимулюють громадськість на роздуми про значення європейських інтеграційних процесів.

У рамках цьогорічної „ЄВ вуличної метушни” свою працю представили Європейський дім Вуковар, молодіжний клуб Бршадин, фото клуб Вуковар, міське товариство хорватського Червоного Хреста, товариство німців та австрійців, товариство художників і творців міста Вуковар, Українське культурно-просвітне товариство ім. Івана Франка з Вуковара.

Цього року у відзначенні Дня Європи прийняли участь старша і молодша групи УКПГ ім. Івана Франка. Члени гуртка „Українські народні звичаї та рукоділля” презентували свій стенд, який був прикрашений в

українському національному стилі і приваблював глядачів естетичним та гармонійним оформленням. Діти із групи „Сонечко” малювали прапори Європейської Унії на асфальті та відповідали на питання вікторини „Хорватія та ЄС”. Хор УКПГ ім. Івана Франка виконав низку українських пісень та разом з іншими національними меншинами взяв участь у заході «Ми належимо Європі».

Гостей та учасників маніфестації привітав мер міста Вуковар Желько Сабо та його заступник Желько Цірба. ●

Тетяна Рамач

○ Діти малювали прапори Європейської Унії

○ Представники УКПГ ім. Івана Франка, Вуковар

День Європи в Осієку

Центральне відзначення найбільшого загальноєвропейського свята - Дня Європи цього року відбулося 8 травня в Будапешті - столиці Угорщини, де розташоване президентство Європейського Союзу. Влада Угорщини запланувала відзначити День Європи разом з країнами, які межують з Угорщиною. Сім сусідніх країн Угорщини, а саме: Словенія, Австрія, Словаччина, Румунія (члени ЄС), Хорватія, яка готується стати членом ЄС та Україна і Сербія, які мають статус кандидатів до ЄС, паралельно долучилися до цього свята.

Для проведення центральної маніфестації Дня Європи в Республіці Хорватія вибрано було місто на Драві - Осієк.

У Республіці Хорватія відповідальним за відзначення Дня Європи була Демократична спілка угорців Хорватії, саме представники цієї спілки для відзначення центральної маніфестації запропонували місто Осієк.

Ціль маніфестації - презентувати європейські напрямки Осієка і всієї Славонії, а також співпрацю хорватів і угорців на цій території та в інших містах і сусідніх країнах, де відзначалася маніфестація.

Місцем проведення маніфестації в Осієку вибрана була Площа Святої Трійці, що знаходиться в старій частині міста. Програма маніфестації проходила від 10 до 22 години.

Особливістю цього свята було звернення через супутникове телебачення представників семи країн, які межують з Угорщиною. Українці з Осієка радо дочекалися вітання з України, а також з Осієка лунали вітання до всіх країн, які відзначали День Європи.

Заключним етапом маніфестації був концерт відомого хорватського співака Мірослава Шкоро, улюбленця публіки міста Осієка, адже співак родом саме з цього міста. Мірослав Шкоро подарував землякам свої найкращі пісні, які славонці просто обожають. Задушевні мелодії та багатозначні слова пісень Мірослава Шкоро зіграли славонців у цей дощовий день. ●

Олеся Мартинюк

Oko 2 milijuna kuna za 165 udruga Grada Osijeka

Iz proračuna Grada Osijeka sredstva su dodijeljena i UKPD "Lesja Ukrajinka" iz Osijeka

• Ugovore udrugama je uručio gradonačelnik Osijeka g. Krešimir Bubalo

• Gradonačelnik Osijeka predaje Ugovor predsjednici UKPD "Lesja Ukrajinka"

Udrugama koje djeluju na području Osijeka, 13. ožujka 2011. godine su uručeni Ugovori o korištenju sredstava iz proračuna Grada za 2011. godinu. Riječ je o ugovorima kojima se sufinanciraju projekti prijavljeni na javni natječaj proveden za devet različitih područja: ljudska i manjinska prava, demokratizaciju i razvoj civilnog društva, stvaralaštvo mladih, zaštitu okoliša, komunalno-stambeno

područje, gospodarstvo - neprofitno poduzetništvo i socijalno zapošljavanje, izvaninstitucionalno obrazovanje, zdravstvena i socijalno-humanitarna zaštita te djelovanje udruga proisteklih iz Domovinskog rata. Ugovori iz područja kulture uručeni su ranije.

Ove godine iz proračuna Grada Osijeka sredstva su dodijeljena i Ukrajinskom kulturno-prosvjetnom društvu „Lesja Ukrajinka“ iz Osijeka koje djeluje u sastavu središnje organizacije Ukrajinaca u Hrvatskoj – Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske. Članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Lesja Ukrajinka“ prijavili su projekt središnje manifestacije svoje Udruge pod nazivom „Na krilima pjesama“ koja je posvećena velikoj ukrajinskoj spisateljici Lesji Ukrajinki. Manifestacija je dobila naziv prema prvoj zbirci pjesama Lesje Ukrajinke „Na krilima pjesama“.

Olesja Martinjuk

Посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко відвідав Вуковар

• Посол України в РХ О. Левченко і аташе з питань культури в Посольстві України в РХ О. Рось з членами УКПТ ім. Івана Франка, Вуковар

Посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко та аташе з питань культури в Посольстві України в РХ Ольга Рось 20 квітня ц.р. відвідали Вуковар, де зустрілися з головою Вуковарсько-сріємської області Божидаром Галичем, мером міста Вуковар Жельком Сабо, а також з представниками української національної меншини: головою Ради української національної меншини міста Вуковара Марією Семенюк-Сімеунович, представником української національної меншини Вуковарсько-сріємської області Ларисою Углевич, головою Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка у Вуковарі Василем Ворасом та членами Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка з Вуковара.

подальшої конкретизації співпраці між Вуковарсько-сріємською (Хорватія) та Закарпатською (Україна) областями, а також питання становища та потреб української громади, яка проживає в цьому регіоні.

Під час зустрічі Посла України в РХ Олександра Левченко з членами Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка обговорювалися питання щодо побудови Українського дому у Вуковарі, відновлення навчання української мови та плекання культури України в школах, організації та проведення в місті виставок „25 років Чорнобильської катастрофи. Безпека майбутнього“, „Україна- традиція-трансформація“, вшанування пам'яті загиблим українським воїнам під час Другої світової війни у Батіні та Ілоку.

Під час службової зустрічі було обговорено шляхи

Тетяна Рамач

Відкриття у Вуковарі фотовиставки приуроченої 25-им роковинам аварії на Чорнобильській АЕС

• Божо Галіч і Олександр Левченко

У Вуковарі, в приміщенні обласної ради, в палаці Срієм 29 квітня ц.р. була відкрита тематична фотовиставка приурочена 25-им роковинам аварії на Чорнобильській АЕС, яка сталася 26 квітня 1986 році в Україні.

Фотовиставку організувало Посольство України в Республіці Хорватія в співпраці з Вуковарсько-сріємською областю.

Урочисте відкриття виставки під назвою „25 років Чорнобильської катастрофи. Безпека майбутнього” здійснив голова адміністрації Вуковарсько-сріємської області Божо Галіч.

До присутніх звернувся Посол України в РХ Олександр Левченко, який ознайомив присутніх із заходами, що

проходили в Україні з нагоди 25-ої річниці катастрофи на ЧАЕС.

У рамках фотовиставки був показаний документальний фільм про наслідки Чорнобильської катастрофи, а також пройшла презентація книги „Чорнобиль. 25 років після трагедії”, виданої Хорватсько-українським товариством.

На заході були присутні керівництво Вуковарсько-сріємської області, Хорватсько-українського товариства, представники Української громади в РХ, голова Ради української національної меншини міста Вуковара Марія Семенюк-Сімеунович, представник української національної меншини Вуковарсько-сріємської області проф. Лариса Углешич, члени українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка з Вуковара, громадськість та численні ЗМІ. •

Тетяна Рамач

• Фотовиставка приурочена 25-ій річниці катастрофи на ЧАЕС

Покладання вінків у Батіні та Ілоку загиблим воїнам III Українського фронту

З нагоди 66-ої річниці Перемоги в битвах під час Другої світової війни, Українська громада Республіки Хорватія спільно з Послом України в РХ Олександром Левченком та колективом дипломатичної місії 9 травня ц.р. взяли участь в урочистій церемонії вшанування пам'яті та покладання вінків до пам'ятників загиблим воїнам III Українського фронту, які загинули під час визволення регіону Барані та прориву Сріємського фронту в ході Другої Світової війни в містах Батіна та Ілок.

У церемонії покладання вінків у місті Батіна взяли участь голова Осечко-баранської області Златко Максимович, спеціальний представник Президента РХ генерал Іван Юрич, представники посольств Російської Федерації, Казахстану та Сербії.

Жовто-блакитний вінок до пам'ятника поклали заступник голови Української громади РХ проф. Лариса Углешич та секретар громади Марія Семенюк-Сімеунович.

Вшанування пам'яті загинутих бійців III Українського фронту в містечку Ілок відбулося за участі мера міста Ілок

• Жовто-блакитний вінок від Української громади РХ

Мирослава Яніча, голови міської ради Владо Ротіма та представників української громади м. Вуковар.

Урочисті церемонії привернули значну увагу хорватської громадськості, державних і місцевих засобів масової інформації. •

Тетяна Рамач

• Посол України в РХ з представниками Української громади в РХ

• Вінок від Посольства України в РХ

Міжнародна конференція у Вуковарі на тему "Міграції та національні меншини"

● Учасники міжнародної конференції

У Вуковарі в рамках святкування Дня Міста 4 травня ц.р. відбулася міжнародна конференція під назвою „Міграції як виклик - національні меншини як шанс.” Конференція проходила в рамках програми Європейської комісії Європа для громадян, як одна від активностей проекту DANET. Організатором проекту був Інститут за наукову освіту дорослих Університету Улм (Німеччина), а партнерами стали освітні інституції та товариства із Австрії, Словенії, Хорватії, Словаччини, Болгарії. Хорватську Республіку в цьому проекті представляли Народний відкритий коледж із Загреба та Європейський дім Вуковар.

У роботі конференції приймали участь 48 учасників, більшість із них - спеціалісти в області демографії та представники різних національних меншин.

Громадяни під час цього проєкту мали можливість подискутувати на тему імміграції та еміграції, обговорити позитивні сторони та проблематику цього питання,

поділитися ідеями, на який спосіб діяти, щоб міграція населення та присутність національних меншин у товаристві сприяли розвитку суспільства.

Директор Європейського дому Л. Герекі відзначила, що ці теми по-особливому важливі для такого міста, як Вуковар, і не лише для міста, а й всієї Вуковарсько-сріємської області, якій притаманна еміграція та високий відсоток національних меншин щодо загальної кількості населення.

Українську громаду Республіки Хорватія на конференції представили представник української національної меншини Вуковарсько-сріємської області проф. Л. Углашич, голова Ради української національної меншини міста Вуковар М. Семенюк-Сімеунович та замісник голови УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара проф. Т. Кочнева-Рамач.

Учасників конференції привітали заступник голови адміністрації Вуковарсько-сріємської області Д. Чурчич, заступник мера міста Вуковар Д. Дракуліч, проф. Народного відкритого коледжу із Загреба Я. Чурін.

У ході конференції були прочитані лекції „Міграції як демографічний, товариський та економічний феномен” (лектор проф. дн. Д. Живчич) та „Меншини в Хорватії” (лектор доц. др. наук Л. Добровшак) та відбулися групові практичні семінари на теми: „Міграції - потенціал розвитку чи навантаження за громаду?”, „Збереження національної та культурної ідентичності хорватів у ЄС”, „Концепція міжкультурних відносин як засіб гармонізації громади”.

Висновки, зроблені учасниками конференції на практичних семінарах, були представлені, обговорені та засвоєні на заключному пленарному засіданні. ●

Тетяна Рамач

U pripremi organizacija ljetnih škola ukrajinskog jezika i kulture

Українська zajednica RH obrazovanje pripadnika ukrajinske nacionalne manjine smatra prioritetom i dugoročnim strateškim ciljem. Za djecu i omladinu u sredinama gdje ne postoje uvjeti za organiziranje nastave na ukrajinskom jeziku pri osnovnim i srednjim školama, najprikladniji oblik učenja ukrajinskog jezika i kulture je u organiziranim ljetnim školama.

Zahvaljujući Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa za pripadnike ukrajinske nacionalne manjine, već treću godinu Ukrajinska zajednica RH organizira ljetne škole - za osnovnoškolce u Hrvatskoj a za srednjoškolce i studente u Ukrajini.

Ljetna škola u Hrvatskoj planira se u terminu od 26. lipnja do 5. srpnja 2011. godine u prekrasnom gradiću Starom Gradu na Hvaru, u hostelu "Sunce" koji se nalazi u samom centru grada, stotinjak metara od mora. Smještaj je isti kao i prošle godine, osim što će polaznike ugodno iznenaditi sanacija hostela.

Autobus polazi 26. lipnja u 20 sati, a relacija kretanja autobusa je sljedeća: Petrovci - Vukovar - Osijek - Slavonski Brod - Lipovljani-Zagreb - Karlovac - Split. Sa djecom putuju i predavači za ukrajinski jezik i književnost, povijest, zemljopis, glazbenu kulturu i folklor. Tehnički voditelj ljetne škole je Vlado Karesin (Slavonski Brod) a odgovorna osoba za nastavni plan i program je prof. Okšana Martinjuk (Osijek).

Program ljetne škole sadrži predavanja u prijepodnevnim satima u obližnjoj zgradi osnovne škole, slobodne aktivnosti u poslijepodnevnim satima, razne kreativne radionice, književne i glazbene večeri, turistički obilazak mjesta, a bit će vremena i za uživanje u ljepotama Jadranskog mora. Završni koncert u kojem se tradicionalno prikazuju stečena znanja polaznika tijekom ljetne škole prezentiraju se posljednje večeri boravka. Polaznicima škole dodjeljuju se svjedodžbe o uspješnosti pohađanja ljetne škole, kao trajne uspomene na upoznavanje s ukrajinskom kulturom,

običajima, ali i na stečena prijateljstva, druženja, ljepote Jadranskog mora. Vjerujemo kako će ih ti dojmovi animirati za aktivnije učenje ukrajinskog jezika i uključivanje u nastavni program po modelu C.

Ljetna škola u Ukrajini planira se u terminu od 5. do 15. kolovoza 2011. godine. Delegacija Ukrajinske zajednice RH je na preporuku Veleposlanstva Ukrajine u RH boravila u Drohobyču gdje su dogovorili smještaj polaznika ljetne škole u sanatoriju Konvalija, poznatom lječilištu Truskavec' nedaleko Drohobyča. Polazak autobusa je iz Slavnskog Broda prema Vukovaru, zatim za Ukrajinu.

Svi polaznici su obvezni prije polaska obaviti liječnički pregled i ponijeti potvrdu koja je uvjet za pohađanje ljetne škole u Ukrajini. Tehnički voditelj ljetne škole je Mihajlo Semenjuk (Slavonski Brod) a odgovorna osoba za nastavni plan i program je prof. Tetjana Kočnjeva Ramač (Vukovar). Sa polaznicima putuju tri predavača iz Hrvatske a u Ukrajini će im se pridružiti još dva predavača.

Održavanje ljetne škole u Ukrajini pokazalo se veoma kvalitetnim jer se polaznici susreću sa djecom iz Ukrajine te u direktnoj komunikaciji brže i lakše savladavaju govor na ukrajinskom jeziku. Osim toga, organiziraju se i turistički izleti u kojima polaznici upoznaju svoju pradomovinu.

Potreba za organiziranjem ljetnih škola na ukrajinskom jeziku je bitna zbog velikog utjecaja asimilacije i sve manje uporabe materinskog jezika u obitelji, a o uspješnosti provođenja programa govori izlazni rezultat polaznika, odnosno njihovo uključivanje u aktivan život ukrajinske nacionalne manjine kroz rad u ukrajinskim udrugama, institucijama i organizacijama u Republici Hrvatskoj.

Marija Semenjuk-Simeunović

Zbor KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani na otvaranju izložbe "Ukrajinski vez i narodna umjetnost"

Organizaciji Veleposlanstva Ukrajine u RH, Ukrajin-
ske zajednice RH, Muzeja "Sveti Ivan Zelina", Instituta
kolekcionarstva narodnih umjetnina iz Ljviva (Ukra-
jina) te Nacionalnog muzeja iz Ljviva (Ukrajina), uz potporu
Ministarstva vanjskih poslova Ukrajine, Zagrebačke županije
i grada Sveti Ivan Zelina, u Muzeju "Sveti Ivan Zelina" 14.
travnja 2011. godine organizirana je izložba "Ukrajinski vez i
narodna umjetnost".

Ova izložba je organizirana povodom posjete delegacije
iz Ukrajine, Kyjivske županije Zagrebačkoj županiji. U orga-
nizaciji Veleposlanstva Ukrajine u RH organizirano je potpi-
sivanje ugovora između Kyjivske županijske državne uprave
Ukrajine te Zagrebačke županije RH o međunarodnoj surad-
nji i prijateljstvu. U nastavku, kao podrška daljnjem uspješnom

"Zelina".

Izložba je održana uz financijsku podršku Zagrebačke
županije. Program otvaranja izložbe vodio je ravnatelj Muzeja
"Sveti Ivan Zelina" g. Mladen Houška. Visoki gosti su poz-
dravili sve prisutne.

Zbor KPDU "Karpati" iz Lipovljana otpjevao je nekoliko
ukrajinskih pjesama.

Izložba je privukla pažnju mnogih posjetitelja.

Ukrajinski vez se smatra simbolom ukrajinske nacionalne
kulture. Priznat je kao unikatna pojava umjetničke kulture, je-
dinstvena u svijetu. Već u 11. stoljeću u Kyjivu je postojala prva
škola vezenja, gdje su djevojke učile vesti zlatom i srebrom. Sve
do 20. stoljeća vezlo se u svakom selu, svakom samostanu i na

razvitku dobrih odnosa, otvorena je izložba "Ukrajina - tradici-
ja - transformacija" u gradu Sveti Ivan Zelina.

Otvaranje izložbe počelo je pjevanjem državnih himni Ukra-
jine i Hrvatske u izvođenju pjevačke skupine KPD Ukrajinaca
"Karpati"-Lipovljani, a činu otvaranja prisustvovali su veoma
visoki gosti: g. Anatolij Prysjažnjuk, predsjednik Kyjivske
županijske državne uprave (župan) sa članovima izaslanstva,
g. Stjepan Kožić, župan Zagrebačke županije sa članovima
izaslanstva, g. Oleksandr Levčenko, veleposlanik Ukrajine u
RH sa predstavnicima Veleposlanstva, g. Vlado Žigrović,
gradonačelnik grada Sveti Ivan Zelina, predsjednik Ukrajinske
zajednice RH g. Ivan Semenjuk te članovi KPD Ukrajinaca
"Karpati" iz Lipovljana i članovi Hrvatskog pjevačkog društva

svakom dvorskom imanju. Tijekom života djevojke su si izvezle
50 - 80 košulja. Da bi se izvezla jedna košulja "na cijeli rukav",
bilo je potrebno više od 2 kilometra konca, oko 60.000 uboda
iglom i 500 sati rada. Vezena je košulja u prosjeku težila 3 kg, a
košulja vezena biserom mogla je težiti do 5 kg.

Elementi i motivi narodnih ornamenata u početku su imali
simbolično značenje. Narod je na tkaninu prenosio svoju filo-
zofiju, razumijevanje svijeta, koji su se prikazivali simbolima.
Smatrali su se nevidljivom snagom koja štiti čovjeka od sveg
zla. Ovaj folklorni kod se vremenom gotovo izgubio, pa tako
današnji uzorci predstavljaju samo ukrase na odjeći i raznim
kućanskim predmetima.

U Ukrajini je od 17. - 19. stoljeća ženski nakit bila najveća
materijalna vrijednost u koju se ulagao sav zarađeni novac. Uz
svečanu odjeću mladih žena i djevojaka, ovisno o bogatstvu
vlasnice, ogrlica se sastojala od 2 - 25 niski raznobojnih ogrlica
koje su padale od vrata do struka. Miraz svake djevojke sastojao
se od stoke, zemlje i škrinje. Dok se za stoku i zemlju brinuo
otac, svaka djevojka je sama pripremala škrinju koja se sastojala
od posteljine, ručnika, odjeće, marama, vrpce i naravno sve je
to moralo biti izvezeno. Količina je bila potrebna da se prigo-
dom svadbe daruju svi svatovi, a i da mladenki ostane dobar dio
vezenih predmeta za život u braku. •

Ivan Semenjuk

Radionica ukrašavanja uskrasnih jaja u Lipiku

Na poziv Gradske knjižnice i čitaonice u Lipiku, članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana, u prostorijama Multikulturalnog centra Lipik odazvali su se radionici ukrašavanja uskrasnih jaja voskom. Ovaj poziv je uslijedio kao nastavak dobre suradnje grada Lipika s Društvom Ukrajinaca iz Lipovljana, a koja potječe od potpisivanja povelje o prijateljstvu Lipika s ukrajinskim gradom Drohobyčom od 2. listopada 2010. godine, te našim sudjelovanjem na svečanom otvaranju spomenika ukrajinskom piscu Ivanu Franku u Lipiku.

Pozivu na preduskrсну radionicu odazvao se iznenađujuće veliki broj sudionika. Bilo je prisutno oko 50 zainteresiranih osoba za ukrašavanje jaja voskom. Osim žena koje se bave ukrašavanjem jaja za Uskrs, u radionicu su se uključili mladi, djeca, pa čak i odrasli muškarci. Sav potreban materijal osigurao je organizator ove radionice. Našlo se tu oko 150 kuhanih kokošjih jaja, potrebne boje za bojanje jaja, vosak, grijalice, a također i zakuska te sokovi za osvježanje. Radionicu su vodile članice KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana: Ankica Holovčuk, Sofija Ovad, Ankica Mrkša, Štefka Semenjuk i Nada Jurić. •

Ivan Semenjuk

Великодній концерт у Каніжі

УКаніжі 25 квітня відбувся концерт присвячений Великоднім святим. Організаторами концерту були два товариства з Каніжи: Українське культурно-просвітне товариство ім. Тараса Шевченка та Хорватське культурно-мистецьке товариство «Посавац». Ці два товариства вже багато років співпрацюють і кожного разу запрошують один одного на свої маніфестації. А спільний Великодній концерт цих двох товариств приніс задоволення і учасникам, і глядачам. Дорослі співали, діти танцювали, а глядачі нагороджували оплесками кожен виступ.

Коропатницький та інші гості.

Свято закінчилося дружнім спілкуванням та обміном думками про майбутню співпрацю. •

Мір'яна Хас

Серед численних гостей були заступник голови районного відділу Бебріна, заступник голови УКПТ Україна» зі Славонського Броду пані Єсенка Миськів, заступник голови обласної ради Бродсько-посавської області пані Нівес Романек, представник української національної меншини району Бебріна пан Желько

Tradicionalna preduskrсна manifestacija u Osijeku „Šarana jaja bojama grada“

o Kod Ukrajinskog štanda

Grad Osijek i ove je godine u suradnji s ustanovama u kulturi, udrugama nacionalnih manjina, kulturno-umjetničkim društvima i građanskim udrugama, Centrom za predškolski odgoj i Centrom za odgoj i obrazovanje „Ivan Štark“ organizirao tradicionalnu, dvanaestu po redu, preduskrсну manifestaciju „Šarana jaja bojama grada“.

Ova prekrasna „šarana“ tradicija obilježavanja najvećeg kršćanskog blagdana i ove je godine probudila središte grada Osijeka, gdje su na štandu, uz ostale nacionalne manjine - predstavili svoje pisanice i elemente nacionalne kuhinje članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Lesja Ukrajinka“ iz Osijeka. Ukrajinski štand bio je bogat ukrajinskim pisanicama koje su, kao i svake godine, očarale

o Dječja skupina „Sonečko“ UKPD „Ivan Franko“ iz Vukovara

o Vasyly Voras i Jurij Holodovyč

Švake godine uoči Cyjetnice, na središnjem osječkom Trgu Ante Starčevića, prikazuje se raznolikost i bogatstvo korizmenih i uskršnih običaja grada Osijeka i cijele regije Slavonije i Baranje.

Na samom početku manifestacije, sudionike i posjetitelje pozdravila je zamjenica gradonačelnika Danijela Lovoković te svima uputila čestitku za predstojeće blagdane.

posjetitelje. Najviše pozornosti privukle su drvene pisanice oslikane raznim ornamentima i bojane raznim bojama posebnom tehnikom što čini minijaturno ukrajinsko narodno slikarstvo.

Zajedno s UKPD „Lesja Ukrajinka“ - Osijek, ukrajinski štand obogatili su i članovi UKPD „Ivan Franko“ iz Vukovara. A dječja grupa UKPD „Ivan Franko“ s toplim, proljetnim dječjim nazivom „Sonečko“, na središnjem osječkom trgu predstavila je ukrajinsko stvaralaštvo ukrajinskom pjesmom „Oj, kovrčava sam“. Publika je nagradila djecu velikim pljeskom.

Nakon manifestacije, djeca UKPD „Lesja Ukrajinka“ iz Osijeka i djeca UKPD „Ivan Franko“ iz Vukovara posjetili su muzej časnih sestara Svetog Bazilija (Василянки) u Osijeku gdje su saznali puno zanimljivih detalja o tradiciji proslave Uskrsa u Ukrajini a posebno o umjetnosti i povijesti ukrajinskih pisanica.

Ovo je bio nezaboravan dan za djecu koja su obogatila svoja znanja o svom podrijetlu i tradicijama svojih predaka. •

Olesja Martinjuk

o U muzeju časnih sestara reda sv. Bazilija (Василянки) u Osijeku

Передвеликодня маніфестація в Осієку "Різнобарвні писанки фарбами міста"

• Дитяча група "Сонечко" УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара

• Цікава розповідь сестри Василії

У суботу, 16 квітня 2011 року в Осієку, на центральній міській площі Анте Старчевіча відбулася традиційна передвеликодня маніфестація „Різнобарвні писанки фарбами міста”, в якій прийняли участь національні меншини міста Осієк, балетна студія, драматична студія Дитячого театру ім. Бранка Міхалевіча із Осієка, КПТ, національні громади, майстри кулінарії.

Українську національну меншину на маніфестації представили Українське культурно-просвітне товариство ім. Лесі Українки з Осієка та Українське культурно-просвітне товариство ім. Івана Франка з Вуковара.

пані Данієла Ловоковіч. На відкритій сцені, барвисто прикрашеній, концертну програму свята розпочали юні українці! Дитяча група „Сонечко” УКПТ ім. Івана Франка та наймолодші представники УКПТ ім. Лесі Українки під бурхливі оплески глядачів декламували вірші українською мовою та з дитячим, козачим азартом виконали сучасну українську пісню на слова і музику Н. Май „Кучерики”.

Після святкової програми дітям була організована екскурсія по місту Осієк, де вони мали можливість ознайомитися з історією та сьогоденням міста, помилуватися стрімчастими берегами Драви, побачити

• "Великодній баранчик" з музею сестер Василянок в Осієку

• Експонат з музею сестер Василянок в Осієку

Гості та учасники маніфестації були зачаровані естетичним оформленням українського стенду, на якому члени двох товариств представили свої ручні роботи та вироби українських митців: чудові, заворожуючі писанки та крашанки, які відрізнялися гармонією узорів та барв, рушники та українські народні костюми з вишуканими візерунками, вироби із дерева, керамічні глечики, естетично оформлені пасхальні віночки та картини, які приваблювали розмаїом візерунків. Увагу публіки привертав і яскравий козацький одяг, який демонстрував член товариства ім. Лесі Українки з Осієка скульптор Юрій Голодович. Не залишила байдужими присутніх і українська народна кухня, гостей частували смачним українським короваєм та традиційними українськими варениками.

На початку концертної програми гостей та учасників маніфестації привітала замісник мера міста Осієк

один із найбільших висячих мостів у Хорватії, покататися на екологічних каруселях, покуштувати солодощі у „Мек-Доналсі”. Незвичайним був і обід, діти ласували смачною піцею на кораблі.

Незабутнім враженням для малечі залишилося відвідування греко-католицької церкви Христа-Царя в Осієку. Діти відвідали музей сестер Василянок, де від монахині Василії почули цікаву розповідь про духовне значення Пасхи. Зацікавила дітей і велика та різноманітна колекція писанок та крашанок, виготовлених сестрами. Діти побачили охайне обійстя сестер Василянок, разом помолилися у стінах Божого Храму.

З чудовими враженнями і незабутніми спогадами діти повернулися до своїх домівок з надією повернутися сюди знов. •

Тетяна Рамач

• На обійсті сестер Василянок було багато цікавого

• Великодній баранчик на подвір'ї сестер Василянок

Uskrsna izložba Likovne sekcije UKPD „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda

• Ankica Verhas prezentira izložbu slika

U povodu uskrsnih blagdana Likovna sekcija Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda priredila je prigodnu izložbu u prostorijama Društva, na adresi Radnički trg 5. Izloženo je petnaest likovnih radova u tehnici ulja na staklu, a zastupljeni su motivi iz raznovrsnih sfera života. Autori radova su: Olja Zastrižni, Oksana Zastrižni, Jasna Bek, Nada Vuko, Katarina Dumeč, Eugen Dumeč, Ivan Rajaković i Lara Opačak. Na izložbi su predstavljene i prelijepo pisane iz zbirke obitelji Dumeč, upotpunjene s cvjetnim aranžmanima.

Izložbu je otvorila slikarica Ankica Verhas, voditeljica Likovne sekcije i članica Predsjedništva Društva „Ukrajina“, rekavši da Sekcija u svome programu nastoji prezentirati svoje radove kako na kulturnim manifestacijama tako posebno i u prigodi obilježavanja najvažnijih kršćanskih blagdana, Božića i Uskrsa. A. Verhas istaknula je da Likovna sekcija Društva „Ukrajina“ djeluje već četvrtu godinu i prva je i za sada jedina likovna sekcija unutar Ukrajinske zajednice RH. U radu Sek-

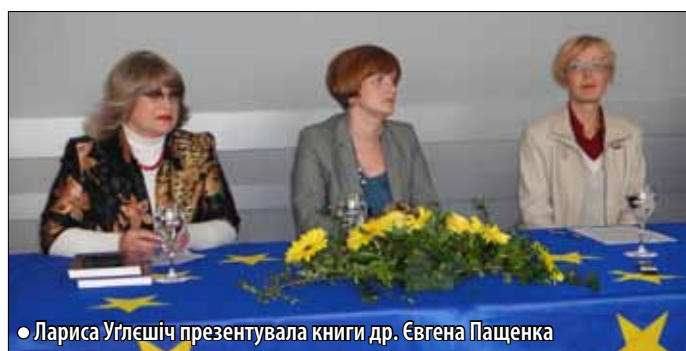
cije njeguje se vanžanrovska likovnost, teme su bezvremenske i asociraju na našu pradomovinu Ukrajinu i današnju domovinu Hrvatsku. •

Jesenska Miškiv

• članovi UKPD „Ukrajina“, Slavenski Brod

Мистецтво не визнає кордонів

• Лариса Углевшич презентувала книги др. Євгена Пащенко

У Вуковарі 5 травня року з приводу дня Європи Європейський дім Вуковарта Вуковарсько-сремська область організувала дискусію на тему “Мистецтво не визнає кордонів”. Основою для дискусії послужили виступи ораторів про хорватських письменників, які живуть і творять у різних країнах світу, а також про письменників різних національностей, які живуть і працюють у Хорватії. Всі вони своєю діяльністю подолали відстані, говорячи про сучасний, фрагментований світ та показали, що можливо мати і любити більше, ніж одну Батьківщину.

Так, проф. Весна Караула ознайомила слухачів із хорватськими письменниками, які працюють за межами своєї держави. Проф. Міліца Стоянович говорила про сербських письменників, які живуть і працюють у Хорватії. Проф. Лариса Углевшич представила твори голови спілки

хорватських українців, завідуючого кафедри української мови і літератури Філософського факультету Загребського університету др. Євгена Пащенко.

Євгеній Пащенко відомий, як автор численних монографій, збірок, досліджень хорватсько - українських зв'язків, зокрема книг “Етногенеза і мітологія хорватів у контексті України”, “Походження хорватів і Україна”, “Геноцидний злочин тоталітарного режиму в Україні 1932-33 років. Голодомор”, “Славист і імперії. Ватрослав Ягич між Малоросією, Галичиною і Україною” та інші.

Презентуючи книгу “Геноцидний злочин тоталітарного режиму в Україні 1932-33 років Голодомор”, Л. Углевшич зазначила, що книга містить детальний перегляд і коментар причин і наслідків голодомору, документовані підтвердження, свідчення очевидців, факти, зібрані на основі досліджень Української Академії наук. Книга також знайомить з аналізом і висновками авторитетних іноземних та українських істориків, показує відгомін теми голодомору в українській літературі.

Даючи аналіз книги “Славист і імперії...”, проф. Лариса Углевшич наголосила, що цей твір є науковим дослідженням Євгенія Пащенко, так як представляє важливий етап українсько-хорватських культурних відносин і розвиток хорватської україністики.

Присутні з великою зацікавленістю слухали ораторів, а потім брали участь у дискусії, в рамках якої зачитувалися уривки із творів представлених письменників. •

Тетяна Рамач

День національних меншин Вуковарсько-Сріємської області

○ Багате українське шатро УКПТ ім. Івана Франка, Вуковар

Традиційним стало проведення Дня національних меншин для Координації національних меншин Вуковарсько-Сріємської області. Цього року це свято було відзначено 7 травня у селищі Кородь, а організатором маніфестації була угорська національна меншина.

Маніфестацію відкрив голова обласної адміністрації Вуковарсько-Сріємської області Божидар Галіч, який привітав присутніх та зазначив, що відзначення Дня національних меншин є важливим для області, де кожен п'ятий житель є представником національної меншини. До учасників та гостей маніфестації від імені кожної національної меншини на своїй рідній мові звернулися представники: Йосип Кель, Бранко Антанасовскі, Лариса Угleshич (українська), Звонко Костелнік, Степан Кіс, а також представники сербської, словацької та босанської національних меншин.

Особливий інтерес у відвідувачів викликав різнобарвний спектр творчих досягнень національних меншин області. В нових шатрах вони презентували виставки народної творчості, свої книги, журнали та національну кухню. Тут можна було почути мелодійну українську музику та спів, побачити завзятий словацький танець, покуштувати солодощі з різних країн.

Українське шатро, яке представили на маніфестації члени Українського культурно-просвітнього товариство ім. Івана Франка із Вуковара відрізнялося яскравим колоритом і

гарним декоративним оформленням. Шатро перетворилося в привітну українську хатину, прикрашену вишитими рушниками, скатертинами з українськими орнаментами, калиною. Там можна було розглянути українські національні костюми, традиційні вишиті й ткані рушники, різноманітно розписані писанки, картини з українськими пейзажами, періодичне видання Української громади в Хорватії. Чудову виставку українських сувенірів, розписаних на склі, представила майстриня Славка Плішка, член УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара.

Господарі українського шатра радо вітали відвідувачів, розповідали їм

про Україну, про культуру і традиції своєї прабатьківщини. Гостей пригощали українськими стравами, солодощами.

У концертній програмі взяли участь представники восьми національних меншин Вуковарсько-сріємської області. Всі національні меншини гідно представили свою культуру. Заключним номером святкової програми був гімн Європи „Ода радості” з ІХ симфонії Л.В. Бетховена, який прозвучав у виконанні всіх учасників.

Свято пройшло в атмосфері доброзичливості та культурної спільності й залишило в душах теплі спогади про приємні знайомства з щирими людьми, які шанують коріння свого родоводу. ●

Тетяна Рамач

● Члени УКПТ ім. Івана Франка презентували українські страви

Центральна маніфестація Українського культурно-просвітнього товариства імені Тараса Шевченка з Каніжи

• Діти УКПТ ім. Тараса Шевченка з Каніжи декламували вірші Т. Шевченка

Два дні в селі Каніжа, що біля Славонського Броду, звучали невмирущі вірші та пісні на слова великого українського письменника, ім'я

свого народу та продовжували прославляти його талант і вічно живі, актуальні твори.

Першого дня маніфестації

його величезний талант розповів присутнім завідуючий Кафедри україністики Загребського університету др. філологічних та історичних наук Євген Пащенко. Вірші Шевченка декламували діти УКПТ ім. Тараса Шевченка з Каніжи та діти УКПТ ім. Лесі Українки з Осієка.

Відомі пісні на слова великого поета виконали хор УКПТ ім. Лесі Українки з Осієка та хор УКПТ «Україна» зі Славонського Броду. Прикрасили літературно-музичний вечір соло-виступи - виконання пісень на слова Тараса Шевченка - Тетяни Ласик-Жагар під акомпанемент сопілки Юрія Голодовича та скрипки Андрія Жагара, а також тріо УКПТ ім. Лесі Українки з Осієка - Оксани

• др. Євген Пащенко розповів про життя і творчість Т. Шевченка

• Члени УКПТ ім. Лесі Українки в Осієка

якого кожен українець вимовляє з гордістю, любов'ю, такою ж сильною, з якою він сам оспівав знедолену неньку-Україну. Це йому, великому Кобзареві, присвятили маніфестацію члени українського культурно-просвітнього товариства в Каніжі, а багато років тому саме на його на честь назвали своє товариство. Вже роками, навесні, дорослі і діти в Каніжі згадують Тараса Григоровича Шевченка «незлим, тихим словом», як заповів він своїм нащадкам. Вже роками, цими днями, приїжджають до Каніжи українці з інших міст і сіл Хорватії, щоб підтримати членів Українського культурно-просвітнього товариства ім. Тараса Шевченка в Каніжі і разом з ними поклонитися духовному батьку українців, розповісти про нього дітям, щоб вони від раннього дитинства шанували великого сина

відбувся літературно-музичний вечір. Перед початком урочистої програми була відслужена Служба Божа.

Найтеплішими і найщирішими словами згадували 21 і 22 травня Тараса Григоровича Шевченка в Каніжі. Про тяжку долю Тараса та

і Любомира Стурко та Юрія Голодовича.

Наступного дня маніфестацію присвячену Тарасу Григоровичу Шевченку продовжили виступи Українських культурно-просвітніх товариств із Вуковара, Липовлян, Славонського Броду, Каніжи та

• Хор УКПТ «Україна», Славонський Брод

● Мішаний хор УКПТ «Україна», Славонський Брод та УКПТ ім. Івана Франка Вуковар

хорватське товариство з Каніжи «Посавац». Народні хори Українських культурно-просвітніх товариств ім. Івана Франка з Вуковара, «Карпати» з Липовлян,

«Україна» з Славонського Броду та ім. Тараса Шевченка з Каніжи виконали українські пісні. Дитячі танцювальні групи УКПТ ім. Тараса Шевченка з Каніжи виконали народні українські танці.

Приємною несподіванкою на святі був виступ хорватського культурно-мистецького товариства «Посавац», члени якого підготували незвичайний подарунок для українського товариства із свого села, з яким вони вже багато років співпрацюють, а також для всіх гостей та учасників - хор хорватського товариства, на диво всіх присутніх, виконав три українські пісні. Глядачі щирими оплесками дякували їм за повагу до української культури.

Після урочистої частини свята господарі пригостили учасників і гостей та запросили всіх до дружнього спілкування. ●

Мір'яна Хас

● Голова УКПТ ім. Тараса Шевченка Желько Хас

● Голова УГРХ Іван Семенюк

● Хор УКПТ ім. Івана Франка, Вуковар

● Тетяна Ласик-Жагар виконала пісню на слова Т. Шевченка

● Танцювальна група УКПТ «Україна», Славонський Брод

● Хор КМТ «Посавац» з Каніжи виконав українські пісні

Папа Бенедикт XVI. потврдио novog poglavara ukrajinskih grkokatolika

Na mjesto Vrhovnog nadbiskupa UGKC izabran je Svjatoslav Ševčuk

• Vrhovni nadbiskup UGKC, Svjatoslav Ševčuk

Ukrajinska grkokatolička crkva priopćila je da je papa Benedikt XVI. potvrdio Svjatoslava Ševčuka na mjesto Vrhovnog nadbiskupa UGKC, koji je bio izabran na crkvenoj sinodi u Ljvivu. Novi poglavar je položio prisegu pred sinodom biskupa.

Do izbora Svjatoslav Ševčuk je bio apostolskim administratorom biskupije Zaštite Presvete Bogorodice u Buenos Airesu u Argentini. Prije toga je bio predsjednik tajništva i osobni tajnik Ljubomyra Huzara.

Izbori za novog poglavara Ukrajinske grkokatoličke crkve su objavljeni nakon što je Ljubomyr Huzar izjavio da napušta mjesto poglavara zbog zdravstvenih razloga.

Ustoličenje novoizabranog poglavara UGKC

U Kyjivu je 27. ožujka 2011. godine u Patrijaršoj katedrali Uskrsnuća Kristova bilo ustoličenje novoizabranog poglavara UGKC Svjatoslava Ševčuka. U procesiji je sudjelovalo više od 350 svećenika iz svih biskupija i egzarthata UGKC i oko 60 biskupa UGKC te drugih Istočnih katoličkih Crkava.

Nakon izjave o izboru poglavara Crkve, Preuzvišeni Ljubomyr (Huzar) je predao biskupu Svjatoslavu liturgijska obilježja vrhovnog nadbiskupa - enkolpion (medaljon sa slikom Isusa Krista), panagiju i križ u kojima je bivši poglavar Crkve tijekom desetljeća služio liturgije. Svoju prvu liturgiju biskup Svjatoslav je započeo molitvom ustoličenja. Zatim je bila izmoljena „Molitva za patrijarha“, koju je uveo patrijarh Josyp Slipyj. Središtem liturgije, po bizantskom običaju bio je obred posjedanja na gornje sjedište, za vrijeme kojeg su mitropoliti i biskupi triput uznosili biskupa Svjatoslava na mjesto poglavara UGKC, vrhovnog nadbiskupa Kyjevo-Galycjskog, mitropolita kyjivskog, biskupa Kamjanec-Podiljskog.

Na ustoličenju je bio prisutan poglavar UPC KP patrijarh Filaret, koji je još 25. ožujka pismeno pozdravio preuzvišenog Svjatoslava ovim riječima: „Vaši predhodnici, biskupi Andrej Šeptycykj, Josip Slipyj, Ljubomyr Husar, priznavali su potrebu međusobnog razumijevanja ukrajinskih pravoslavaca i grkokatolika, naglašavali su ukrajinski identitet grkokatoličke Crkve. Nadam se, da će se za vrijeme Vašeg upravljanja UGKC pozitivna dostignuća prijašnjih vremena i nadalje razvijati.“

Svog predstavnika, mitropolitu Ilariona, poslala je i ukrajinska pravoslavna crkva Moskovskog patrijarhata. Na ceremoniji su bili prisutni i bivši predsjednik Ukrajine Viktor Juščenko, predstavnik Administracije predsjednika, veleposlanik SAD u Ukrajini John Tefft te predsjednici općina i administracija.

Kao zaključak, biskup Svjatoslav je izrekao svoj prvi govor kao patrijarh. Odsad će novog poglavara UGKC liturgijski veličati kao patrijarha.

Životopis poglavara Ukrajinske grkokatoličke crkve

Podsjećamo da je novi poglavar UGKC najmlađi među biskupima UGKC, te četvrti među najmlađim katoličkim nadbiskupima u svijetu. Bez obzira na godine, Svjatoslav Ševčuk ima solidno bogoslovno obrazovanje.

Svjatoslav Ševčuk rođen je 5. svibnja 1970. godine u gradu Stryj Ljvivske oblasti, u kršćanskoj obitelji. U vrijeme zabrane djelovanja UGKC svećenici su služili liturgije u njegovoj obiteljskoj kući.

Nakon završetka osnovne škole pohađao je Srednju medicinsku školu u g. Boryslav. Istovremeno, od 1983-1989. godine studirao je tajno na grkokatoličkom teološkom fakultetu.

Odslužio je vojni rok. 1991.-1992. god. školovao se u Centru filozofsko-bogoslovnih studija „Don Bosco“ u Buenos Airesu (Argentina), a 1992.-1994. godine na Teološkom fakultetu Svetog Duha u Ljvivu.

Podđakonsko ređenje je primio od biskupa Juliana Voronovskog. Za đakona se zaređio 21. svibnja 1994. godine (zaređitelj - biskup Fylymon Kurčaba), za svećenika - 26. lipnja 1994. (zaređitelj - vrhovni nadbiskup Myroslav Ivan Ljubačivskij).

1994-1999. god. studirao je na Papinskom sveučilištu sv. Tome Akvinskog u Rimu, gdje je stekao licencijat, a kasnije i doktorat s oznakom Summa cum laude u grani bogoslovske antropologije i osnove moralne teologije bizantske bogoslovne tradicije. Za vrijeme studiranja u Rimu, kao duhovni pastir brinuo se za ukrajinske grkokatolike u Ateni.

1999-2000. godine - prefekt Ljvivskog Teološkog fakulteta Svetoga Duha. 2000-2007. bio je vice-ректор istog fakulteta.

Od 2001. - prodekan bogoslovnog fakulteta Ljvivske Bogoslovne akademije (kasnije Ukrajinskog katoličkog sveučilišta).

2002-2005. - predsjednik tajništva i tajnik Preuzvišenog Ljubomyra Husara, upravitelj Patrijarše kurije u Ljvivu.

3. lipnja 2007. - rektor Ljvivskog Teološkog fakulteta Svetog Duha

14. siječnja 2009. godine papa Benedikt XVI je proglasio Svjatoslava Ševčuka pomoćnim biskupom biskupije Zaštite Presvete Bogorodice u Buenos Airesu (Argentina). Novi biskup dobio je titularni naslov Castra Galbae.

Nadbiskupsko posvećenje je bilo 7. travnja 2009. godine u katedrali Svetog Jura u Ljvivu. Glavnim posvetiteljem, u nazočnosti Preuzvišenog Ljubomyra Husara bio je Preuzvišeni biskup Ihor Voznjak, Ljvivski nadbiskup.

10. travnja 2010. godine bio je postavljen apostolskim administratorom biskupije Zaštite Presvete Bogorodice u Buenos Airesu, koja je postala slobodna nakon odlaska prethodnog biskupa Mihajila Mykyceja.

Biskup Svjatoslav Ševčuk, osim ukrajinskog govori španjolski, poljski, ruski, engleski, talijanski, grčki, latinski i staroslavenski jezik. •

Na mnoga i blaga ljeta Preuzvišenom Svjatoslavu!

Prevela s ukrajinskog: Lidija Sturko

Справжній дар для нас і для цілого світу

Перші обіти в монастирській каплиці Христа Царя в Осієку

○ Усмішка с. Теодозії нині для Тебе, Господи!

○ Обдаруй її, Господи, Своєю Любов'ю!

“Святий Боже, святий кріпкий, святий усміхнений! Твоя усмішка сьогодні була така освітлена, така помітна, велика і щира, коли наша сестра складала обіти. Дякуємо, що Ти усміхнувся до нас і подарував нам нову сестру - Теодозію! Благослови її щедро!” Цими словами молитви - переспіву поезії о. Яна Твардовського - сестри василіянки подякували Богові за дар сестри Теодозії, яка 1 травня 2011 року у монастирській каплиці Христа Царя в Осієку склала свої перші монаші обіти.

Мирослава Мостепанюк, тепер с. Теодозія, народилася 29 березня 1986 року у с. Староміщина Підволочиського району на Тернопільщині і стала справжнім дарунком для рідних і друзів, для школярів і вчителів. Як стверджувала її учителька з християнської етики, “така дитина народжується раз на сто років”. Господь був справді щедрим і не шкодував для неї дарів і талантів, а дівчина співпрацювала із Сотворителем і охоче їх помножувала, аж до здобуття диплому магістра української мови і літератури Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

І там, у Києві, Господь приготував для Миросі свій найбільший дарунок - покликання. Запросив стати його Обручницею, іти за ним дорогою монашої посвяти, наслідувати його, чистого, убогого і послухного. І вона сказала “так”, відповіла любов'ю на любов:

Дякуймо усі Господу, що покликав Миросю.

Дякуймо усі Господу, що вона сказала “так”.

Перша зустріч Миросі з сестрами Чину св. Василя Великого у Києві на Оболоні відбулася на Святий Вечір 2005 року і стала для всіх незабутнім різдвяним дарунком. І відтоді розгорталася історія її покликання, повна молитви, роздумів, розмов, духовних порад і обнов, постанов і рішень, аж до остаточного, коли влітку 2008 року після закінчення навчання Мирослава приїхала до Осієка і переступила поріг монастиря сестер василіянок Провінції св. Архангела Михаїла. Наче по сходинках, піднімалася вона у часі формації до важливої події - перших обітів. Швидко минули кандидатура, постулянтур, дворічний новіціат - школа монашого життя. Наступив час складання перших тимчасових обітів, до якого новичка Мирослава готувалася через духовні вправи, обнову і сповідь.

Урочистість Професії малого образу - перших обітів - відбулася на Святий Літургії після малого входу. Сестру Теодозію постригав, одякав (у монаший одяг) і обіти прийняв у присутності протоігумені с. Григорії Федашин ієромонах Чину св. Василя Великого о. Мартин Хабурський, директор місії у Провінції Найсвятішого Спасителя, Львів, Україна.

Знаменно, що свято складання обітів припало на Томину неділю. О. Мартин у проповіді, розкриваючи духовний зміст цієї першої після Великодня неділі, наголосив, що і с. Теодозія належить до тих блаженних, які не бачили, а повірили і пішли за Христом. Належить до небагатьох у теперішньому світі, які на ініціативну любов Бога дають свою позитивну відповідь і дозволяють Богові здійснити

○ Дякуємо Господу, що подарував нам ще одну сестру

● Дякуймо усі Господу, що вона сказала "так"

свій задум щодо їхнього життя. А сталося це завдяки тому, що у житті Мирослави, у її серці відбулася зустріч з Христом воскреслим, яка дала їй силу відповісти "так". У Христі побачила "джерело води живої" і тому записала у своєму серці, а також на пам'ятних образочках, як гасло його запрошення: "Коли спраглий хтось, нехай прийде до

мене і п'є" (Ів. 7,37).

Влучним був і вибір монашого імені Теодозія, що означає "дар Божий", на честь преподобного отця Теодосія, ігумена монастиря Печерського, пам'ять якого святкуємо 3 травня. Він був зачинателем спільного монашого життя на русько-українській землі, який "з юності полюбив чернече життя і бажане сміливо осягнув" та "прикрасив своє життя святістю".

Хай св. Теодосій буде для нашої новооблеченої сестри прикладом для наслідування, невтомним заступником, утіхою і хай молиться за її і наше спасіння. А новій сестрі бажано стати, як і св. Теодосій, новою зорею на небосхилі монашого життя, щоб сіяла від сходу на захід і своїми чеснотами і ділами збагатила свою землю, свій народ і цілий світ. Подай їй, Господи, для здійснення усіх твоїх задумів щедро многих і благих літ! ●

Сестри Василиянки

Хрещення в Греко-католицькій парафії Христа Царя в Осієку

● Обряд хрещення

● Після обряду хрещення

Велика радість сталася в парафії Христа Царя в Осієку. Служба Божа 8 травня була незвичайною, навіть урочисто-святковою. Головною подією на Службі був обряд хрещення двох маленьких парафіян – братиків Луки та Петра Топіч.

Обряд хрещення провів парох Греко-католицької парафії Христа Царя в Осієку о. Любомир Стурко. З нетерпінням чекали цього величного обряду хлопчики. Незвичайно цікаво було дітям, коли о. Любомир мазав їм чоло, груди, плечі, вуха, руки і ноги освяченим елеєм, промовляючи: В ім'я Отця і Сина, і Святого Духа. А ще більше подобалося хлопчикам самим тримати гарні запалені свічки. Ці свічки - символ світла віри, яке веде людей до добрих справ, до самого Бога. За візантійським обрядом, діти відразу отримали й помазання Святого Духа – св. Тайну

Миропомазання і, таким чином, стали Божими дітьми.

Першими привітали Луку й Петра маленькі двоюрідні сестрички Хана і Теа. Хана, хоч іще не ходить до школи, сама прочитала гарне вітання, де були найкращі побажання Божої ласки та любові. Потім новоохрещених братиків вітала вся родина, о. Любомир, сестри Василиянки, всі парафіяни та члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки з Осієка, в якому Лука і Петрик найактивніші учасники і радо вивчають рідну мову своїх дідуся й бабусі.

Нехай Господь завжди оберігає цих гарненьких, веселих братиків, щоб вони жили в любові та мирі разом зі своєю родиною і друзями. ●

Олеся Мартинюк

● Новоохрещені братики зі своїми сестричками

Український родовід Папи Івана Павла II

• Папа Іван Павло II

Вже кілька років (як тільки кардинал Кароль Войтила став Папою) ходять чутки, що він споріднений з українським родоводом. Чув про це не один раз і я. Але скільки не намагався знайти документальне підтвердження цим чуткам, не вдавалося. Недавно, працюючи над матеріалами до статті про українських лікарів – літераторів, я натрапив на статтю доктора Павла Пундія „У світлу пам'ять доктора Бориса Филипчак“. У ній є згадка, що вже покійний лікар Борис Филипчак був знайомий з папою Іваном Павлом II. Далі 17 грудня 1978 р. українська американська газета „Нова зоря“ надрукувала статтю „Папа Іван Павло II споріднений з українською родиною“, під статтею криптонім – М.П. В ній написано, що Кароль Войтила (тобто, Папа) споріднений з українською родиною Филипчаків. Залишилося з'ясувати, яким чином. Треба було знову шукати дані про покійного лікаря Бориса чи Івана – батька Бориса Филипчак. З матеріалів стало відомо, що першою дружиною покійного д. Филипчак була двоюрідна сестра Папи – Софія Кучмерчик. II

мати походила з родини Качаровських, як і мати Кароля Войтили.

Що ж це за родина? Із спогадів Бориса Филипчак стало відомо, що мати майбутнього Папи – Качаровська (дівооче прізвище) походить з греко-католицької родини з Тернопільщини. Спогади покійного Бориса Филипчак надруковані в часописі польського лікарського товариства за жовтень 1980 року. Цитую: Доктор Олег Воленський (тодішній голова українського лікарського товариства у США – родом з Івано-Франківщини, влітку 1991 р. був у сколівській лікарні) представив згодом доктора Филипчак, який розповів нам не тільки про приятельські стосунки, але й споріднення з Папою Іваном Павлом II. Доктор Филипчак був колегою старшого брата Папи Едмунда Войтили. Разом з ним студіював медицину в Ягйлонському університеті (Краків). Едмунд народився в м. Лінці (Австрія), де його батько служив в австрійській армії. Греко-католицька родина матері Папи була змушена переселитися з Холмщини на рідну Тернопільщину. Згодом мати Папи вийшла заміж за польського підстаршину, який стаціонував у Галичині. Невдовзі вони переселилися до Лінца, а пізніше до Вадовиць (Польща). У Кракові доктор Филипчак одружився з кузинкою Едмунда Войтили. Мати цієї кузинки була рідною сестрою матері Едмунда Войтили і Папи Івана Павла II. Через два роки після одержання диплома д-р Едмунд Войтила помер внаслідок скарлатини.

Кароль Войтила радо приходив до лікарні, в якій працював доктор Филипчак. Вони заприятелювали. Зрештою, були родичами. Захоплює історія, незнана для більшості людей. Кароль Войтила листувався з родиною Филипчаків, а в 1958 р., будучи в США, відвідав їх вдома. Перша дружина доктора Филипчак (тобто двоюрідна сестра Папи) померла в 1977 р., за рік до обрання К. Войтили Папою. Борис Филипчак його привітав і навіть з дочкою Зіркою та сином Іваном відвідали його.

Минали роки. Зв'язки їх послаблялися, хіба що з нагоди свят вітали один одного. Про це Ірина Дибко (друга дружина Бориса Филипчак) написала так: „Зв'язок листовний з Папою Іваном Павлом II тільки на лаконічні святкові поздоровлення перейшов“. 16 травня 1988 р. помер доктор Филипчак. Залишивши нащадкам достовірні свідчення про часткове українське походження Папи Івана Павла II. За це ми йому вдячні.

Ігор Витвицький, лікар
Матеріали з книги "Український родовід Папи Івана Павла II"
Для «Вісника» вибрала Маруся Юрста

• Площа св. Петра в Римі

фото Василя Становича

Predsjednik SKU-a obratio se sudionicima XVI. sjednice Odbora za međuparlamentarnu suradnju između EU-a i Ukrajine

• Kostjantyn Jelysejev, Pawel Kowal, Astrid Lulling, Borys Tarasjuk i Evhen Čolij

Predsjednik Svjetskog kongresa Ukrajinaca (SKU-a) Evhen Čolij 15.-16. ožujka 2011. godine sudjelovao je u XVI. sjednici Odbora za međuparlamentarnu suradnju EU-Ukrajina (OMS) održanoj u Bruxellesu, Belgija, odazvavši se na poziv voditelja izaslanstva Europskog parlamenta u OMS-u Pawela Kowala.

Za vrijeme te sjednice zastupnici i predstavnici Europskog parlamenta i Verhovne Rade Ukrajine raspravljali su o nizu važnih pitanja, posebice o europskoj integraciji Ukrajine, un-

utarnjoj političkoj situaciji, širenju zone slobodne trgovine te o susjedskim odnosima između Ukrajine i Rusije.

Prvog dana rada OMS-a Pawel Kowal pozdravio je predsjednika SKU-a i pružio mu mogućnost za izlaganje.

Dvodnevna sjednica OMS-a rezultirala je je Izjavom i Preporukama OMS-a. U dokumentima se posebice navodi kako Europska unija priznaje i pozdravlja europske težnje Ukrajine i kako će temeljem za daljnje jačanje odnosa biti provedba reformi i nastavak koncentriranja napora na ostvarivanju

zajedničkih vrijednosti. Ukrajina može podnijeti zahtjev za pristupanje Europskog uniji kao i bilo koja država koja se drži principa očuvanja demokracije, poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda kao i vladavine prava.

U službene materijale uvršten je i dopis predsjednika SKU-a Predsjedniku Europskog parlamenta Jerzyju Buzeku u vezi s njegovom izjavom o progonoj oporbenih političara u Ukrajini.

Za vrijeme sjednice predsjednik SKU-a također je imao priliku porazgovarati sa zamjenicima voditelja izaslanstva Europskog parlamenta u Odboru za međuparlamentarnu suradnju EU-Ukrajina gđom Siiri Oviir (Estonija) i gđom Vilijom Blinkeviciute (Litva), sa članom tog odbora Janom Kozlowskim (Poljska) te sa članom Europskog parlamenta Astrid Lulling (Luxembourg).

O sadašnjim događajima u Ukrajini predsjednik SKU-a je razmijenio mišljenja s predsjednikom izaslanstva Verhovne Rade Ukrajine u Odboru za međuparlamentarnu suradnju između EU-a i Ukrajine Borysom Tarasjukom. •

Prevela s ukrajinskog: Marija Meleško

Sastanak predsjednika SKU-a s maršalom Sejma Poljske Grzegorzom Schetynom

Predsjednik Svjetskog kongresa Ukrajinaca (SKU-a) Evhen Čolij 18. ožujka 2011. godine službeno se sastao s maršalom Sejma Poljske Grzegorzom Schetynom. Na sastanku su također bili prisutni zastupnik Sejma Poljske Myron Sycz i tajnik Glavne uprave Udruge Ukrajinaca Poljske Myroslav Kupyč.

Evhen Čolij upoznao je Maršala Sejma sa djelatnošću SKU-a te je pokrenuo raspravu oko niza pitanja koja se tiču života ukrajinske manjine u Poljskoj, ukrajinsko-poljskih odnosa te podrške europske integracije Ukrajine, posebice u vezi s predsjedavanjem Poljske u Vijeću Europske unije od 01. srpnja 2011. godine.

Predsjednik SKU-a zahvalio se na odluci poljskih vladinih tijela o vraćanju Narodnog doma u Peremyšlju (Przemyslu) ukrajinskoj zajednici Poljske te se obratio sa zamolbom za odgovarajućom financijskom podrškom namjenjenom za renoviranje te povijesne zgrade.

Evhen Čolij izrazio je također za-

• Evhen Čolij i Grzegorz Schetyń

hvalnost na tome da je 2006. godine Poljska priznala Holodomor 1932.-33. godine u Ukrajini genocidom protiv ukrajinskog naroda. On je također pozvao zastupnike poljskog Sejma da odbiju nacrt rezolucije od 4. ožujka 2011. godine vezane uz događaje u Kresima kao takvu koja će pogoršati odnose između ukrajinskog i poljskog naroda.

Maršal Sejma Poljske Grzegorz Sche-

tyna izjavio je kako će uzeti u obzir stav oko pitanja o kojima se razgovaralo.

“Sastanak s maršalom Sejma Poljske Grzegorzem Schetynom održan je u konstruktivnoj atmosferi te je pružio priliku razmijeniti mišljenja o pitanjima važnim za ukrajinsku manjinu,” izjavio je predsjednik SKU-a Evhen Čolij. •

Prevela s ukrajinskog: Marija Meleško

Predsjednik SKU-a sudjelovao je na međunarodnoj konferenciji u Ujedinjenim narodima posvećenoj Čornobyjskoj katastrofi

Predsjednik Svjetskog kongresa Ukrajinaca (SKU-a) Evhen Čolij 26. travnja 2011. godine sudjelovao je u 20. Međunarodnoj konferenciji "Čornobyjlj – Pouka za nuklearnu sigurnost, 25 godina kasnije" održanoj u sjedištu Ujedinjenih naroda (UN) u New Yorku. Organizatori ma te konferencije posvećene obilježavanju 25. obljetnice Čornobyjske katastrofe postali su Stalno predstavništvo Ukrajine pri UN-u i nevladina organizacija "Svjetski prijenos informacija".

Nakon paljenja spomen svijeca zamjenik Glavnog tajnika UN-a Asha-Rose Mtengeti Migiro, zamjenica Predsjednika Glavne skupštine UN-a Maria Rubiales de Chamorro, stalni predstavnik Ukrajine pri UN-u Jurij Sergejev i utemeljitelj nevladine organizacije "Svjetski prijenos informacija" Hrystyna Durbak održali su izlaganja pred sudionicima konferencije u kojima su posebnu pozornost posvetili posljedicama Čornobyjske katastrofe istaknuvši potrebu jačanja međunarodne suradnje i koordinacije napora usmjerenih na borbu protiv posljedica katastrofe.

U svom izvještaju na temu "Čornobyjlj: globalni pitanje" predsjednik SKU-a Evhen Čolij podsjetio je na dramatične događaje 1986. godine naglasivši kako je Čornobyjska katastrofa bila posljedica

neodgovornog gospodarenja u Ukrajini totalitarnog sovjetskog režima upravljano iz Moskve te nemarnog stava prema sigurnosnim instrumentima u području nuklearne energetike. Evhen Čolij također je obratio pozornost na nevjerojatni pokušaj Kremlja prikriti katastrofu svjetskih razmjera.

Ujedno je predsjednik SKU-a istaknuo hrabrost stotina vatrogasaca i likvidatora koji su po cijenu vlastitih života pokušavali smanjiti posljedice katastrofe.

On je također naglasio na tome da Ukrajina nije uzrokovala čornobyjsku krizu nego ju je nasljedila nakon stjecanja nezavisnosti 1991. godine.

Evhen Čolij je izjavio da je 1994. godine Ukrajina potpisala Memorandum o jamstvima sigurnosti zbog Ugovora o neširenju nuklearnog naoružanja, a do 1996. godine oslobodila se trećeg po veličini nuklearnog arsenala u svijetu i zato bi se danas svjetska javnost trebala brinuti o tome da se ruska vladina tijela pridržavaju svojih obveza prema tom Memorandumu, a posebno: "suzdržavati se od ekonomskog pritiska, usmjerenog na to da realiziranje prava Ukrajine kao nezavisne države odgovara vlastitim interesima, i na taj način dobivati bilo kakve prednosti".

Predsjednik SKU-a također je naglasio na djelatnosti ukrajinske dijasporu u

pružanju medicinske pomoći stradalima te širenju svijetom informacija o toj katastrofi. Pritom je posebno istaknuo ulogu Fonda pomoći i razvoja djece Čornobyjlja iz SAD-a i kanadskog fonda „Djeci Čornobyjlja“.

Poslije toga Evhen Čolij je podsjetio na pozitivne rezultate Čornobyjske donatorske konferencije održane u travnju 2011. godine gdje su članice skupile 550 milijuna eura za izgradnju novog sarkofaga iznad uništenog reaktora te izgradnju skloništa za nuklearni otpad.

U interesima nuklearne sigurnosti predsjednik SKU-a pozvao je svjetsku javnost za nastavak monitoringa situacije oko Čornobyjlja sve dok ne nestane postojeća prijetnja.

On je također pozvao sudionike konferencije da odaju počasti žrtvama Čornobyjske katastrofe te izrazio solidarnost s japanskim narodom koji pati od posljedica katastrofe na nuklearnoj stanici "Fukushima 1".

U okvirima programa konferencije predsjednik SKU-a imao je bilateralni sastanak sa stalnim predstavnikom Japana u UN-u Tsuneo Nishida i uvjerio ga je kako Ukrajinci diljem svijeta suosjećaju sa Japancima zbog zadnjih tragičnih događanja u toj zemlji. •

Pripremili: Viktor Filima i Marija Meleško

Повернення народного дому в Перемишлі Українській громаді Польщі

Восени цього року до Хорватії завітали українці з Польщі, міста Перемишль. Це були переважно учні середнього шкільного віку зі своїми вчителями. Діти українського походження вивчають у школі українську мову і плакають культуру своїх предків. Свої знання української мови та вміння виконувати українські пісні й танці гості з Перемишля продемонстрували у Вуковарі, Загребі та Липовлянах. Концертна програма українських дітей із Польщі полонила українців Хорватії та прихильників української культури.

У складі делегації з Перемишля була Голова Перемиського Правління Об'єднання українців у Польщі та член Головної Ради ОУП Анна Дрозд. У своєму інтерв'ю для «Вісника української громади в Хорватії» А. Дрозд наголосила, що найбільша мрія українців Польщі – мати Український дім, де вони зможуть зберігати і розвивати свою культуру. Анна Дрозд розповіла про будинок, який відібрала в українців комуністична влада під час акції «Вісла». Упродовж десятиліть справу Українського народного дому українська меншина Польщі намагалася вирішити з органами польської державної влади.

Але довгий час це не вдавалося.

Надії на передачу у власність українцям Народного дому народилися ще 55 років тому. Тоді, у 1956-му, коли політика ПНР щодо депортованих українців дещо пом'якшилася, це здавалося реальним. Як згадують нині літні перемиські українці, у п'ятдесяті вони навіть уявити собі не могли, що процес повернення цієї споруди триватиме понад пів століття.

Чому ж питання будинку в провінційному Перемишлі було настільки принциповим для українців Польщі? Річ у тім, що в довоєнні роки Український народний дім був одним із найважливіших центрів українського культурного життя на західноукраїнських землях. Його вважають своєрідною візиткою української присутності у древньому місті над Сяном. Понад сто років тому цю ошатну, у модерному стилі кам'яницю споруджували методом народної будови - на кошти, зібрані серед української громади. Всі ці роки цю споруду використовувала перемиська міська рада для своїх потреб.

Повернути будинок українській меншині вдалося завдяки сприянню двох польських міністерств: допомогли українцям Міністерство внутрішніх

справ та адміністрації, яке у Польщі, серед іншого, займається питаннями національних меншин, а також Міністерство національної оборони.

За Український народний дім, який оцінено у три мільйони злотих, заплатили один відсоток його вартості, тобто приблизно сім з половиною тисяч євро. У понеділок мер Перемишля Роберт Хома урочисто передав керівництву Об'єднання українців Польщі нотаріально завірений акт про право на власність Народного дому.

Наразі, будинок потребує ремонту, великого фінансування. Загальна площа давно не ремонтваного Народного дому чимала - дві тисячі квадратних метрів. Проте українців Перемишля про допомогу запевнив голова Світового конгресу українців Євген Чолій, який прибув на перемиські урочистості з Канади.

Народний дім у Перемишлі буде важливим осередком української культури для всієї Центрально-Східної Європи, адже місто розташоване на території Європейського Союзу, а до того ж від нього дуже близько до України. •

Оксана Мартинюк

Шевченківську премію з літератури отримав Василь Шкляр за роман “Залишенець” (“Чорний ворон”)

Рішенням Комітету з Національної премії України ім. Тараса Шевченка лауреатом Шевченківської премії 2011 року визнаний український письменник Василь Шкляр

• Василь Шкляр

Уже традиційно вручення Шевченківської премії в Україні відбувається у день народження Великого Кобзаря - 9 березня. На Шевченківську премію з літератури цього року претендували Василь Шкляр зі своїм романом про повстанців “Залишенець” (“Чорний Ворон”), поет Павло Вольвач зі збіркою “Триб” та Володимир Рутківський з дитячою трилогією “Джури”. Грошова винагорода за Шевченківську премію цього року становить 260 тисяч гривень. Відбулося таємне голосування, на якому більшістю голосів найкращим літературним твором відзначено роман Василя Шкляра “Залишенець” (“Чорний Ворон”).

Василь Миколайович Шкляр - один із найвідоміших і найбільш читаних сучасних українських письменників, політичний діяч (деякі оглядачі називають його “батьком українського бестселера”¹). Народився він на Черкащині в селі Ганжалівка Лисянського району, закінчив 10-річну школу зі срібною медаллю (1968), а відтак вступив на філологічний факультет Київського університету. Звіди його хотіли вигнати за те, що під час трудового семестру в колгоспі грався бомбою (див. повість В. Шкляра “Стороною дощик іде”), але він перевівся до Єреванського університету, де 1972 року отримав диплом про вищу освіту.

Василь Шкляр видав більше десятка книжок і вже отримав чимало літературних премій. Проте найулюбленіша його премія, як зізнається письменник - “Автор, чиїх книжок найбільше викрали з магазинів”.

Популярність як письменника прийшла з виходом роману “Ключ” (1999), який зібрав низку нагород. Це був перший твір автора після тривалої паузи - з 1990 року. Сам Шкляр пояснює цю паузу так: “Далася взнаки різка зміна епох”. Роман писався 1998 року, після того як автор потрапив до реанімації зі смертельним діагнозом, але вижив і в лікарні почав писати “Ключ”. Роман неодноразово був виданий в Україні (станом на 2009 р. - 12 разів) та за кордоном (перекладений зокрема шведською, російською, вірменською). З 1978 року В. Шкляр став членом Спілки письменників України, а з 1999 - членом Асоціації

українських письменників. В 1988-1998 роках займався політичною журналістикою, бував у “гарячих точках”.

Василь Шкляр володіє вірменською мовою. Перекладав з вірменської та новогрецької. Значного розголосу набув його переклад “Тараса Бульби” М. Гоголя, зроблений з 1-го видання повісті (1835; збірка “Миргород”). В цьому виданні була відсутня додана пізніше Гоголем під тиском російських критиків хвала російському цареві. За переклад “Тараса Бульби” Шкляра критикував посол РФ в Україні Віктор Черномірдин.

Роман “Залишенець” (“Чорний Ворон”) відтворює одну з найдраматичніших і найбільш замовчуваних сторінок української історії - збройну боротьбу українських повстанців (повстанців Холодного Яру) проти окупаційної більшовицької влади у 20-х роках ХХ століття. Головний герой роману - холоднорський отаман на прізвисько Чорний Ворон - воює проти більшовиків, які окупували Україну й запроваджують у ній свій лад. Письменник працював над книжкою 13 років. Історичний роман Шкляра охоплює чотири роки війни, яку розпочали в 1921-му більшовики проти Української Народної Республіки. Сутичка була нерівною. Українська армія виявилася інтернованою за колючий дріт колишніх польських союзників. Проте збройна підпільна боротьба згодом тривала майже в усіх регіонах України. І особливо відчайдушно виступили повстанці Холодного Яру. На їхньому чорному бойовому прапорі красувався напис: “Воля України або смерть”.

“Чорний Ворон”, фактично, реабілітує національну свідомість Центральної України. Рівень такої самосвідомості, на думку автора, до 1933-го був вищий, ніж на Заході. В романі вже є нечіткі передчуття і 33-го, і 37-го.

Письменник, як він сам зізнається, не створював книжку лише на рівні легенд. Він багато працював з архівними джерелами. У канву книжки неодноразово вплітаються документальні зведення. Події “Чорного Ворона” прив’язані до конкретних фактів та історичних дат. Автор також використав матеріали з книжок самих повстанців, безпосередніх учасників руху.

Письменник небаїдужий до однієї з найдраматичніших сторінок нашої історії, подій 20-х років, які інколи замовчуються. Не всі знають, що була Холоднорська республіка як остання опора УНР - про неї чекісти писали: “Кипячий казан, с которм нельзя справитись”. Червона армія перемогла Антанту, Денікіна, Махна, поляків. Але з цими повстанцями впоратися виявилось важко.

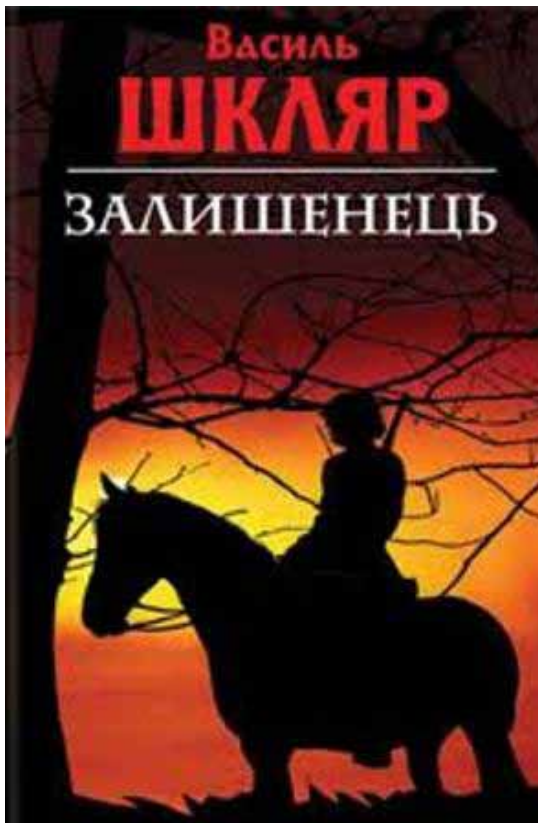
Навіть сьогодні про ці події не говорять багато. А за радянських років згадувати імена повстанців було заборонено навіть у церкві, щоб не будити в пам’яті ті події.

Можливо, вперше про конкретну книжку заговорили і в стінах Верховної Ради. Володимир Яворівський закликав депутатів прочитати цей роман: “В Україні відбулася золота культурна подія: “Чорний Ворон” Шкляра - твір унікальної художньої сили, з потужними деталями, часовим колоритом, глибокою філософією”.

Можна довго розмірковувати на тему історії. Мовляв, навіщо ці люди так себе мучили, за яку таку ідею? Адже в ті ж 20-ті вже й селяни не підтримували повстанців, вони змирилися з більшовицькою владою. Кажали: “Скільки

¹ Бестселер (з англ. bestseller - той, що добре продається) - популярна книжка, яка потрапила до списку тих, які найбільше продаються. Термін «бестселер» не визначає літературної якості твору, він лише говорить про його велику популярність

вже ви тинятиметеся лісом, живіть як ми!" Але отамани не здавалися, вони ночували на снігу, були виснажені. Дехто казав: "Мені б одну ніч переночувати в сухій постелі і ...померти!" Природно, хтось із них усе ж таки зламався.

Хтось може подумати, що "Чорний Ворон" - це ура-патріотичний твір "на потребу". І злякається... Але цей роман насамперед про... кохання. Драматичне і глибоке. Тут дивовижний масштаб особистостей деяких персонажів. Насамперед постать отамана Чорного Ворона - Веремія Чорновуса. Він мудрий, як одноокий ворон, який невідомо скільки живе на світі. Ця людина веде свою, особисту війну з конкретним режимом. Філософія Веремія як у японського самурая: "Японія програла, але моя війна ще не скінчилася!" Цей Ворон розумів, що в найближчі десятиліття ніякої Української Народної Республіки не

залишиться і в пам'ятку. Але це був його вибір: знати, що приречений, однак безстрашно йти до кінця.

Про роман Шкляра можна сказати, що це вестерн, роман-притча. А можна поглянути на нього і як на документальний твір. Адже автор - тут і тепер - дивиться в той час як на кіноекран.

Книжка повертає українській мові колоритні обороти. "Мова солов'їна" в автора тут як окремих персонаж.

Василь Шкляр зізнався, що 13 років роботи над "Чорним Вороном" - це велетенський відтинок життя: "Усе, що жило в моїй душі, - на цих сторінках. А що далі? Хочу написати роман - відкриття про таємницю поховання тіла Богдана Хмельницького. Якщо мені вдасться, то ви знатимете, де насправді поживає прах нашого гетьмана". ●

Підготувала Оксана Мартинюк

Ukrajinci snimili dokumentarac o hrvatskom nogometašu Dariju Srni

Darijo Srna - hrvatski nogometni reprezentativac i član ukrajinske momčadi "Šahhtar" iz Donecka

Veliku je čast dobio kapetan Šahhtara Darijo Srna o kojem je u Ukrajini snimljen dokumentarni film "Darijo" koji je imao premijeru 26. ožujka na lokalnoj nogometnoj televiziji.

Inicijativa za snimanje filma je stigla iz samog Šahhtara. Rad na "dokumentarcu" je trajao punih šest mjeseci, a konačna verzija filma traje 30 minuta.

"Prikazat ćemo Srnin život, njegov put do ostvarenja velike nogometne karijere. Darijo je na mene ostavio vrlo pozitivne dojmove. Rad s njim je bio čisto zadovoljstvo. Jasno, htio sam razgovarati s njim i više, ali obveze u Ligi prvaka mu nisu ostavile previše vremena", objasnio je scenarist i redatelj filma Valerij Kon-ovalov.

Sam Srna je bio prilično skroman. "Iskreno, u početku uopće nisam želio da

se o meni snima film. Mislim da se takvo što treba raditi kad igrač završi karijeru, a ja sam još uvijek mlad i ne razmišljam o mirovini", uz smijeh je rekao Srna, dodavši:

"Klub je, međutim, tražio da pristanem na snimanje, a Šahhtar ne mogu odbiti. Zahvalan sam klubu za povjerenje i sve što je napravio za mene."

Klupska karijera Darija Srne

Nakon što je neko vrijeme Darijo Srna proveo u NK Neretvi, dolazi u splitski Hajduk gdje njegov talent dolazi do potpunog izražaja. Nakon razdoblja u Hajduku iz Splita, gdje je smatran jednim od najboljih igrača 2003. zajedno sa Pletikosom biva prodan ukrajinskom Šahhtaru. U svom klubu, za razliku od reprezentacije, Srna zauzima više defanzivnu poziciju i zadužen je za izvođenje

slobodnih udaraca. U zadnje vrijeme povezuje ga se sa jakim engleskim klubovima, no, predsjednik Šahhtara Rinat Ahmetov ga ne želi nigdje pustiti. Unatoč ponudama iz engleskog Liverpoola i francuskog PSG-a ostao je vjeran rudarima iz Donjecka.

U sezoni 2008./09. Srna biva posljednim kapetanom koji je podigao pokal pobjednika Kupa Uefe. U finalu su pobedili Glasgow Rangerse nakon produžetka. Sa Šahhtarom je osvojio Ukrajinsko prvenstvo 2005., 2006., 2008., ukrajinski kup 2004., 2008. te Kup Uefa 2009.

Danas 29-godišnji Srna kapetan je Šahhtara s kojim ima važeći ugovor do lipnja 2012., a njegova vrijednost se procjenjuje na 16 milijuna eura.

iz hrvatskih medija pripremio Nazar Sturko

Sudbina ukrajinskog jezika

U svjetskoj povijesti niti jedan jezik nije proživio ono što je ukrajinski. Za vrijeme Ruske imperije ukrajinskog jezika „nije bilo“ i nije ga moglo biti (ruski „не было, нет и быть не могло“), u sovjetsko doba ukrajinski se jezik priznao, ali kao mlađi brat ruskoga jezika.

U svjetskoj znanosti postoje argumentirani dokazi toga da je ukrajinski jezik jedan od najstarijih i najsjajnijih primjera jezika po svojoj melodioznosti i razgovijetnosti. O starosti ukrajinskog jezika svjedoče i reliktna folklorna djela (kalendarske obredne pjesme). Ukrajinski je lingvist Oleksandr Potebnja ustvrdio da su proljetne obredne pjesme „vesnjanky“ i „koljadky“ postojale u Ukrajini već u prvom tisućljeću prije Krista, još u pretkršćansko doba. Malo je vjerojatno da su se prevodile sa starijih jezika na ukrajinski jer kršćani za to nisu imali potrebu. Jezik naših poganskih predaka u ta davna vremena bio je ukrajinski. Starost ukrajinskog jezika dokazivali su mnogi ukrajinski i strani lingvisti.

Ukrajinci su – neposredni potomci stanovnika Kyjivske Rusi, a jezik su naslijedili od jezika Poljana, Drevljana, Volynjana, Siverjana, Bužana, Ulyča, Tiveraca i drugih plemena.

Tijekom vremena ukrajinski je narod stvarao i brusio svoj jezik, unoseći u jezičnu riznicu, odabrane dragulje spoznaje, osjećaja i mašte, stopljene u nježnoj duši. Ali kako to često biva, ta su vremena bila ispunjena teškim iskušenjima za postojanost i vitalnost materinjeg jezika. Ako pogledamo povijest Ukrajine, vidimo kako je tijekom tri stoljeća bilo izglasano nekoliko de-

setaka državnih spisa i naredbi - s jedne strane od carske vlade, – otvorenih i neskrivenih - s druge strane od sovjetske vlade, – lukavijih i prikrivenijih, koje su imale jedan cilj: ograničiti, zabraniti i uništiti ukrajinsku kulturu i jezik. Ukrajina je, nakon tih strašnih udaraca, koje ne bi izdržali mnogi mogu izdržati svi narodi, imala goleme gubitke, ali na sreću sve je hrabro podnijela.

I danas, na žalost, i danas, kako na kulturnom tako i na jezičnom planu, Ukrajina proživljava vrlo teška vremena. U Ukrajini je pitanje o jeziku uvijek bilo osjetljivo pitanje. I sada se pojavljuje određeno beznađe i bezizlaznost.

Proglašena državnost ukrajinskog jezika osnovni je pokretač za ujedinjenje suvremenog ukrajinskog društva i formiranje ukrajinskog naroda te predstavljanje ukrajinske državnosti kao i osiguranje za očuvanje nacionalnog identiteta ukrajinskog etnosa i državnog jedinstva Ukrajine. Zbog toga ukrajinski narod i država moraju osigurati preporod i zaštitu materinjeg jezika te stvaranje ukrajinskog jezičnog prostora... Ali na žalost, odnos prema ukrajinskom jeziku u Ukrajini nije onakav kakav smo očekivali. Ukrajinskom jeziku se ponovno prijeti.

Raznovrsni aspekti globalizacije, posebno razvoj elektronskih medija ne predstavljaju prijatnu samo „malim“ jezicima, već i ukrajinskom jeziku kojim govori otprilike 45 milijuna ljudi, a kao drugim jezikom njime vlada se koristi još približno 15 milijuna ljudi. Jezik, koji je odsutan na internetu, je jezik koji „više ne postoji“ u suvremenom svijetu. Njime se ne koristi se u sferi ekonomiji i biznisu. Analiza web stranica svjedoči o tome da na internetu prevladava engleski jezik (81%), iza njega slijedi njemački jezik (4%), zatim japanski, francuski i skandinavski jezici (po 2%) te španjolski jezik (1%). Ostalim jezicima pripada približno 8% web stranica.

Zastupljenost ukrajinskog jezika na internetu je iznimno mala što je u svakom slučaju uznemirujuće. Postoje i drugi čimbenici koji predstavljaju opasnost ukrajinskome jeziku. Često smo svjedoci nametanja predodžbe o ukrajinskom jeziku kao manje vrijednom i neprestiznom. I sve to šutke prihvaćamo.

Zbog naše se suglasnosti ostvaruje najteži zločin – ubojstvo našeg materinjeg jezika!

Prema riječima ukrajinskog lingvиста Pavla Meljnyka – „to je duhovno uništavanje, duhovno pustošenje. To je uništavanje dubokih, ustaljenih struktura ukrajinskog mentaliteta te onoga što je ukorijenjeno u povijest, kulturu, u samu suštinu naroda stvaralačkog, komunikativnog iskustva koji broji već skoro dva tisućljeća... „To je uništavajući i prijeteci proces za cijelu kulturu“. Mnogi lingvisti naglašavaju štetne aspekte govornog miješanja dvaju jezika koje za posljedicu ima uništavanje svijesti ukrajinskoga naroda. •

Prevela s ukrajinskog: Paulina Mišura

Zabrane ukrajinstva

Predočena povijesna perspektiva ukrajinsko-ruskih odnosa, sagledanih s aspekta jezičke srodnosti kao ideologeme upućuje na paradoksalni zaključak o negativnosti takvog stava u političkim odnosima. To potvrđuju težnje prema distanciranju jednoga naroda od srodnosti (u etnonimu, grafici, leksici i slično) odnosno naporima prema involviranju drugoga naroda u tu povezanost upravo na temelju srodnosti, odnosno negiranja jezične individualnosti. Međutim, upravo taj čimbenik neprekidne negacije svjedočio suprotno – postojanje jezika. Svojom represivnom politikom ruska administracija upravo potvrđivala recepciju ukrajinskog naroda i njegovog jezika kao samostalnih subjekata, i zato svesrdno pokušavala njih uništavati.

Asimilatorska politika nikada nije se urodila postizanjem cilja. Ruski jezik nije uspio potisnuti ukrajinski u potpunoj mjeri, ruska administracija svih vremena nije uspjela likvidirati narod i njegov jezik. Rezultat je bio suprotan: bez obzira na re-

strikcije ukrajinski jezik se razvijao, realizirao se u književnosti. Međutim, antiukrajinska politika nosila svoje izričito negativne posljedice: ruski na ukrajinskom prostoru se deformirao, nije bio onaj izvorni a i ukrajinski doživljavao štetne deformacije. Tijekom stoljeća formirala se svjetonazorska predodžba o Ukrajincima, njihovoj kulturi, jeziku kao one manje vrijednosti što se odrazilo na mentalnosti, svijesti generacija u širokom socijalnom rasponu od pučanstva do viših staleža. Taj primjer potvrđuje neuspješnost, nelogičnost jezične politike s ciljem iskorjenjivanja jezika susjednoga naroda, bez obzira na postojeće srodnosti.

U uvjetima zabranjivanja ukrajinskog jezika ukrajinski pisci, književnost su prebivali u vrlo nepovoljnim uvjetima za razvoj. Međutim, bez obzira na neviđenu represivnu politiku koja probada ukrajinstvo kroz stoljeća, ta književnost nije nestala, već je pružila otpor, dosežući značajnih rezultata.

Iz kronologije zabrana ukrajinstva

1686 - Likvidiranje autonomije ukrajinske crkve, nasilno pripojenje Kyjivske mitropolije Moskovskome patrijarhatu, uvođenje kontrole nad duhovnim životom Ukrajine.

1689 - Zabrana Kyjevo-Pečerskoj lavri tiskati bilo koje knjige bez dozvole Moskovske patrijaršije.

1690 - Proglašenje Moskovskim saborom anateme na knjige pisaca ukrajinskog baroka pisane tadašnjim ukrajinskim književnim jezikom.

1693 - Zabrana Moskovskoga patrijarha dovoziti u Moskvu ukrajinske knjige.

1709 - Naredba cara Petra I. o cenzuriranju ukrajinskih knjiga tiskanih u Moskvi.

1720 - Ukaz Petra I. o zabrani tiskanja novih knjiga na ukrajinskom u tiskarama Ukrajine a prigodom novih izdanja starih ukrajinskih knjiga ispravljati jezične razlike ad ne razlikuju se od ruskog.

1721 - Ukaz Petra I. o cenzuriranju ukrajinskih knjiga.

1729 - Ukaz cara Petra II. (unuka Petra I.) o obveznom prepisivanju s ukrajinskog na ruski svih državnih naredbi.

1755, 1766, 1769, 1775, 1786 - Zabrane crkvenog sinoda u Peterburgu tiskati ukrajinske knjige.

1769 - Ukaz sinoda o oduzimanju u stanovništva ukrajinskih bukvara i ukrajinskih tekstova iz crkvenih knjiga.

1775 - manifesta carice Katarine II. O uništenju Zaporiske Siči i pripajanju one ka Maloruskoj guberniji te zatvaranju ukrajinskih škola pri kozačkim pukovnijama.

1784 - Rusificiranje početne prosvjete u Ukrajini.

1786 - Zabrana crkvenih službi na ukrajinskom, uvođenja ruskog izgovora u crkvenoslavenskim tekstovima. Naredba o obvezatnosti "čistoga ruskog jezika" u Kyjivskoj akademiji.

1817 - Zatvaranje Kyjevo-Mogiljanske akademije.

1817 - Uvođenje nastave poljskim jezikom u svim početnim školama i višim pučkim školama Halyčyne u sustavu Austro-Ugarske.

1834 - Osnivanje Kyjivskog imperatorskog sveučilišta s ciljem rusificiranja "Jugo-zapadnog kraja" (Ukrajine).

1847 - Pogrom Društva sv. Ćirila i Metodija u Kyjivu, hapšenje i progonstvo intelektualaca, jačanje proganjanja ukrajinskog jezika, književnosti i kulture.

1847, 5 travanj - Hapšenje i progonstvo Tarasa Ševčenka s osobnom naredbom cara: "pod surovu pratnju sa zabranom pisati i slikati".

1862 - Zatvaranje ukrajinskih nedjeljnih i besplatnih škola za odrasle.

1863 - Cirkular Valujeva, ministra unutarnjih poslova Rusije o zabrani tiskanja knjiga ukrajinskim jezikom u Ruskom imperiju.

1869, 1886 - Ukazi carske administracije o povećanju plaće činovnicima "ruskoga podrijetla u Jugo-zapadnim gubernijama, izuzevši uz to domorodce" za uspjehe u rusificiranju Ukrajine.

1876 - Tajni Emski ukaz cara Aleksandra II. o zabrani uvoza iz inozemstva u imperij bilokojih ukrajinskih knjiga, zabrana ukrajinskog kazališta i tiskanja na ukrajinskom originalnih djela lijepe književnosti, tekstova ukrajinskih pjesama pod notama.

1881 - Zabrana proglašavanja crvenih propovijedi na ukrajinskom.

1883 - Zabrana kyjivskim general-gubernatorom kazališnih predstava na podređenim

njemu teritorijima.

1888 - Ukaz cara Aleksandra III. o zabrani uporabe ukrajinskog jezika u službenim ustanovama i pokrštavanja djece ukrajinskim imenima.

1895 - Zabrana ukrajinskih knjiga za djecu.

1899, 1903 - zabrana ukrajinskog jezika na Arheološkom kongresu u Kyjivu i otvaranja spomenika Ivanu Kotljarevskom u Poltavi.

1907 - Zatvaranje carskim vlastima ukrajinskih medija, izuzimanje tiskane u razdoblju 1905-07. ukrajinske književnosti, represije proti predstavniku ukrajinske kulture.

1908 - Ukaz senata Ruskog imperija o "štetnosti" kulturne i prosvjetne djelatnosti u Ukrajini koja "može izazvati posljedice, ugrožavajući za mir i sigurnost".

1910 - Cirkular ministar Stolypina o zabrani stvaranja "inorodnih društava uključujući ukrajinska i židovska, neovisno o njihovim postavljenim ciljevima".

1914 - Zabrana obilježavanja 100. godišnjice rođenja Tarasa Ševčenka.

1914 - Ukaz cara Nikolaja II. o likvidiranju ukrajinskog tiska, zabrana u okupiranim ruskom vojskom Halyčyni i Bukovini uporabe ukrajinskog jezika, tiskanja knjiga, medija, pogrom društva Prosvita, uništenje knjižnice Znanstvenog društva Ševčenko, deportiranje mnogih zapadnih Ukrajinaca u Sibir.

1920 - Likvidiranje Poljacima Halyčke samouprave, zabrana ukrajinskog tiska, podređivanje školstva poljskom ministarstvu prosvjete.

1924 - Usvajanje u Rumunjskoj zakona koji je proglašavao Ukrajinca onima Rumunjima koji su "zaboravili vlastiti jezik", jačanje rumunizacije svih vrsta školske prosvjete.

1929 - Početak represija u boljševističkoj Ukrajini djelatnika kulture, crkve, falsificirana optužba u pripadnosti Savezu Oslobođenja Ukrajine.

1930 - Likvidacija Ukrajinske Autokefalne pravoslavne crkve.

1930 - "Pacifikacija" - represije, prema naredbi Pilsudskog vodećih predstavnika ukrajinske kulture u Halyčyni.

1931 - Deportiranje povjesničara Myhajla Hruševskog u Moskvu.

1932 - Naredba CK o likvidiranju književnih organizacija i stvaranja jedinstvenog saveza pisaca SSSR.

1933 - Samoubojstvo ukrajinskog avangardnog pisca Mykole Hvylyjovog kao protest proti pogroma boljševicima u ukrajinskoj kulturi.

1933 - Samoubojstvo Mykole Skrypnyka, političkog lidera ukrajinizacija.

1932-1933 - genocida nad ukrajinskim seljaštvom umjetnom glađu i i masovno doseljavanje u ukrajinska sela ruskog stanovništva.

1933 - Pogrom Ukrajinaca na Kubanu.

1933 - Odluka CK o zaustavljanju ukrajinizacije.

1933 - 1943 - Uništenje arhitektonskokulturnih spomenika širom Ukrajine, hapšenje i uništenje 80% cjelokupne ukrajinogovrne inteligencije.

1934 - Strijeljanje ukrajinskih pisaca prigodom ubojstva boljševika Kirova u Petrogradu.

1937 - Masovno strijeljanje zatočenih ukrajinskih pisaca, drugih predstavnika ukrajinske kulture u logorima Solovki (prigodom 20. obljetnice oktobarskog prevrata u Peterburgu).

1938 - Staljinova naredba "O obvezatnom učenju ruskog jezika u nacionalnim republikama SSSR".

1938 - Jačanje rusifikacije Ukrajine naredbom niza partijskih odluka.

1939 -1941 - Masovne represije, deportiranja Ukrajinaca u Sibir u priključenoj SSSR-u Zapadnoj Ukrajini.

1841 - Uništenje boljševicima u defenzivi Crvene Armije iz Ukrajine velikih grupa ukrajinskih političkih zatvorenika, djelatnika kulture, pisaca, prosvjetnih radnika.

1941 - Hapšenja i strijeljanja njemačkim okupatorima ukrajinskih nacionalista, pisaca.

1945 - Zatočeništvo u Sibir sovjetskim službama ukrajinskih vladika Grko-katoličke crkve.

1946 - Likvidiranje Ukrajinske grkokatoličke crkve i njeno podređivanje Ruskoj pravoslavnoj crkvi, oduzimanje hramova grkokatolicima.

1946 - Odluke CK usmjeren na iskorjenjivanje u ukrajinskoj književnosti, književnoj kritici, medijima nacionalnih ideja.

1947 - "čistke" u Ukrajini na čelu s Kaganovičem u redovima ukrajinskih intelektualaca, optuženih u "ukrajinskom buržoaskom nacionalizmu".

1951 - Publikacije u moskovskoj "Pravdi" proti ukrajinskih pisaca, umjetnika optuženih u izražaju ljubavi prema Ukrajini.

1958 - Odredba CK o neobvezatnom a "prema željama roditelja", osim ruskoga jezika, učenju ukrajinskog u ruskim školama Ukrajine.

1961 - KPSS proglašava politiku "slijevanja nacija" i dalje rusifikacije saveznih republika.

1963 - Podređivanje nacionalnih akademija znanosti saveznih republika moskovskoj Akademiji znanosti SSSR.

1964 - Podmetnuti požar u Državnoj javnoj knjižnici Akademije znanosti USSR uništenjem ukrajinskih raritetnih knjiga.

1965 - Prvi veliki valovi hapšenja ukrajinskih djelatnika širom Ukrajine.

1968 - Podmetnuti požari u kyjivskim samostanima s knjižnicama.

1970 -1972 - Niz represija širom Ukrajine proti ukrajinskih pisaca, kulturnih, crkvenih djelatnika.

1970 - Naredba o obrani disertacija samo na ruskom jeziku.

1977-79 - Novi valovi hapšenja ukrajinskih disidenata.

1978 - Direktiva Ministarstva prosvjete o pojačanom učenju i predavanju ruskog jezika u školama.

1979 - Usvajanje Taškentskom konferencijom novih rusifikatorskih metoda prema neruskim narodima SSSR.

1983 - Odluka CK KPSS o pojačanom učenju ruskog u školama, podjela razreda u ukrajinskim školama na dvije grupe i povećanje plaće profesorima ruskog jezika.

1984 - 1985 - Smrti ukrajinskih pisaca u političkim zatvorima zbog posebnog režima.

1986 - Katastrofa na Čornobylijskoj nuklearci, gubitak ukrajinogovrnog stanovništva u selima, poraženim radijacijom.

1989 - Odluka CK KPSS o jedinstvenom općedržavnom jeziku u SSSR-u.

1990 - Vrhovni Savjet SSSR usvojio je "Zakon o jezicima SSSR" kojim je ruskom jeziku pružan status jedinstvenog službenog jezika u SSSR.

1991 - Sovjetski režim se raspao...

Jevgenij Paščenko

Рослини – символи України

Верба - Vrba

В Україні кожна рослина є певним символом. З сивої давнини до нас дійшли легенди, перекази, казки про наші зелені спутники життя - квіти. У народі квіти живуть, як люди. Вони розмовляють, відчувають біль, смуток, радість. Говорять, що на Благовіщення Бог благословляє рослини, і вони починають рости. Серед символіки, широко використаної українським народом у повсякденному житті, - символіка використання квітів, трав, ягід, дерев. У часи давні вони мали ритуальну значимість, яка і зараз вгадується в обрядах, особливо родинних. Наприклад, весільні короваї прикрашали кетягами калини, горщечок з кашею на хрестинах - ритуальним букетиком - „квіткою“, що складався з квітучих трав, гілочок калини, колосся тощо.

Майже у всіх народів є улюблені рослини - символи: у канадців це клен, у росіян - берізка, а у нас, українців, - верба і калина, тополя і вишня, барвінок і чорнобривці.

U Ukrajini svaka biljka predstavlja određeni simbol. Od davnina do danas stvorile su se legende, priče i bajke o našim zelenim suputnicima u životu – cvjetovima. U narodu cvjetovi žive kao ljudi. Oni razgovaraju, osjećaju bol, tugu i radost. Pored simbolike koju koristi ukrajinski narod u svakodnevnom životu, postoji simbolika korištenja cvijeća, trava, gromova i drveća.

Svi narodi imaju biljke - simbole. Kod Kanađana to je javor, kod Rusa breza, a kod nas Ukrajinaca to su vrba, kalyna, topola, višnja, zimzelen i kadifice.

ВЕРБА

Верба! Здається, звичайне дерево, а скільки з ним пов'язано цікавих історій! Вона стала своєрідним символом нашого народу. Верба символізує повноту життя, довголіття, жіночу красу, м'якість. Вербові гілки вивішували на воротах дому, вважаючи, що вони мають магичну силу відганяти злих духів. Їх розкидали також у дворі й по полю. Гадали, що після цього буде добрий урожай і примножиться худоби.

„Без верби і калини нема України” - так кажуть українці. Чому? Про це дерево не злічити легенд, переказів, пісень. У народі кажуть: „Де верба, там і вода”, „Де вербиця, там і криниця”, „Де срібліє вербиця, там здорова водиця”.

VRBA

Vrba! Izgleda kao obično drvo, a uz nju je povezana zanimljiva povijest. Ona je postala svojevrstnim simbolom našega naroda. Vrba simbolizira dugovječnost, žensku ljepotu, mekoću. Vrbove grančice ljudi su razbacivali po dvorištu i polju, misleći kako će

poslije toga biti dobra žetva i dobro razmnožavanje stoke. Bez vrbe i kalyme nama Ukrajine, tako kažu Ukrajinci.

Символічним знаком весни і оберегом України є верба. Якщо верба зацвіла в ясну погоду - літо буде тепле і щедра на мед. Цвіт верби прекрасне і зворушливе диво природи, пухнасті вербові котики - символ краси. Навесні вони тишать надією і звеселяють наше серце. У народі кажуть: „Зацвіла верба – прийшла весна”. Вербового цвіту ждуть, як і самої весни з нетерпінням. З вербою пов'язаний прихід весни та велике християнське свято Пасхи, якому передуює вербна неділя. Букетик кучерявих котиків, які вважаються чи не найпершими весняними квітами, порадує кожного. За народними уявленнями, гілочки верби, посвячені в церкві в неділю перед Великоднем, набували магичних властивостей. Посвячену вербу приносили і вдарили нею членів сім'ї, начастіше дітей, примовляючи: „Будь велика, як верба, а здорова, як вода, а багата, як земля” або: „Не я б"ю, верба б"є, за тиждень- Великдень, недалечко червоне яечко”. Цей обряд має в основі спогад про те, як іудейський народ з гілками фінікової пальми, що називають її єрусалимською вербою, зустрів Ісуса Христа за шість днів до його смерті. Тому і названо шосту неділю Великого посту - Вербною.

Vrba simbolizira proljeće i zaštitnica je Ukrajine. Ukoliko je vrba procvjetala za lijepa vremena – ljeto će biti toplo i obilno medom. Cvijet vrbe je prekrasno i dirljivo čudo prirode, a vrbini pupoljci su simbol ljepote. U narodu kažu „Procvjetala je vrba - došlo je proljeće”. Uz vrbu je povezan dolazak proljeća i veliki kršćanski blagdan Uskrs, kojem prethodi Cvjetnica.

Чим, власне, заслужила верба, що її шанобливо оспівано? Не випадково навіть у піснях ідеться про звичай висаджувати верби на городі та в кінці греблі. Важко уявити традиційне українське село без цих одвічних супутників. Вербником обсаджували дороги, його густа крона була надійним прихистком мандрівника од пекучого літнього сонця чи наглої зливи, від вітрів та буревіїв. Та проте, найбільше прислужилася верба для річок, ставків, криниць. Окрім краси, що хвилює людське серце, верба дає багато користі. Вона ніби позначка води на земній карті. Тому і криницю копають завжди під вербою, бо на сухому місці дерево ніколи не ростиме. „Де срібліє вербиця, там здорова водиця”, - говорить народне прислів'я. А здорова вона тому, що речовини, які містяться в деревині, знезаражують воду.

Osim ljepote koja raduje ljudsko srce, vrba je vrlo korisna.

Ona označava vodu na zemljopisnoj karti. Bunari se kopaju uvi-jek ispod vrbe, a tamo gdje je suho, vrba neće rasti. „Gdje je srebr-na vrbica tamo je zdrava vodica“ - govori narodna izreka. A voda je zdrava zato što tvari koje se nalaze u drvetu, pročišćuju vodu.

З особливою шанною і теплотою оспівує вербу і великий син українського народу Тарас Шевченко. Тарас Григорович посадив гілочку верби у безводному казахському степу на півострові Мангішлак, і вона прийнялася, всупереч спекотному диханню пустелі перетворилася на могутнє дерево, назване вербою Тараса. Вона нагадувала йому Україну, тому не дивно, що його перу належать слова:

S osobitom pažnjom i toplinom govori o vrbi i veliki sin ukra-jinskog naroda Taras Ševčenko. Taras Ševčenko je posadio vrbu u suhoj kazahstanskoj stepi na poluotoku Mangiřlak i ona se prim-ila i izrasla u veliko stablo. Vrba ga je podsjećala na Ukrajinu.

„І досі бачу під горою
Між вербами та над водою
Біленьку хагу...“

Вважалося, що верба єднає людину з небом. Верба - ознака зеленого обійстя, хатнього затишку, оселі українця. Вона вабить як місце відпочинку, заспокоєння для душі.

Верба біла - одне з найулюбленіших наших дерев. У народних піснях вона оспівана багатьма ласкавими словами. Адже чарує своєю красою навесні, дарує прохолоду в літню спеку, дає багато корисних речей - з гнучкої, пружної деревини роблять дуги, обручі, з тонких гілок плетуть кошики, меблі, тини.

З 500 видів верб, які поширені на землі, 30 припадає на Україну. Найпоширеніші види: біла, ламка, попеляста, козяча, пурпурова. Найбільше верби прислужилися річкам та ставкам. Міцно пустивши коріння у землю, верби стримують зсуви, недопускаючи підточування ґрунту водою, запобігають ерозійним процесам. Вербі є природним фільтром усіляких домішок, що містяться у водах річок і озер, недаремно люди завжди брали воду для пиття під вербою. Верба очищає не тільки воду, але ще й повітря.

Давним - давно народився вербовий промисел. Природа обдарувала вербу такою гнучкістю, якої не має жодна швидкоросла деревина. Плетуть із верби кошики, крісла, огорожі, різну тару, рибальські снасті. Творці музичних інструментів використовували дзвінку і голосисту вербову деревину для виготовлення кобз, бандур, які впродовж

багатьох поколінь у руках народних співців возвеличували боротьбу за національне визволення.

Верба - оберіг, священне, всесвітнє дерево. Вона символізує світло, сонце, рід, небо, дівчину на виданні, а також смуток і жалобу. З вербою в українців пов'язано дуже багато вірувань і звичаїв:

- вербою б'ють, щоб були здорові, багаті, сильні;
- вербою відводили грозові хмари;
- вербою вперше весною виганяли худобу;
- сухою торішньою вербою розпалювали піч під великодні паски;

Od davnina postojе obrti nastali temeljem obrade vrbina drve-ta. Priroda je vrbi podarila elastičnost kakvu nema ni jedno drvo. Od vrbe se pletu korpe, stolice, ograde, ribarske vrše. Izrađuju se starinski ukrajinski glazbeni instrumenti, kobze i bandure. Vrba simbolizira svjetlo, sunce, rod, nebo, nevjestu ali i tugu i žalost.

Верба - дерево цілюще. З лікувальною метою використовується кора з дво - або трирічних гілок, у яких містяться смоли. Ще давньогрецький лікар Діоскорид, який жив у першому столітті н.е., вказав на цілющу дію вербової кори. Настій з вербової кори знижує температуру. Вербова кора застосовується при ревматизмі, простудних захворюваннях, головному болю. Від латинського слова „салікс” - верба дістала свою наукову назву. Саліциловий спирт, кислота, аспірин - усі ці ліки широко відомі і широко застосовуються. Отже, недаремно народ оспівує це дерево у піснях і віршах:

Vrba je ljekovito drvo. Za liječenje se koristi kora dvogodišnjih i trogodišnjih grana, u kojima se nalazi smola. Čaj od vrbove kore snižava temperaturu. Vrbova kora koristi se kod liječenja reuma-tizma, prehlada i glavobolje. Aspirin – široko rasprostranjeni li-jek, proizvodi se na bazi vrbe. Sada nije čudno zašto Ukrajinci opjevavaju ovo drvo u svojim stihovima.

- Вербова гілка зацвіла у мене на столі.
- Як символ сонця і тепла, ще схованих в імлі.
- Як знак зеленої весни, котра ще вдалені.
- Як знак, що щастя сад рясний даровано мені.
- Вербова гілка на столі у мене розцвіла...
- Прилинуть, серце, журавлі, а в них на кожному крилі
- Дар сонця і тепла. •

Підготувала Тетяна Рамач
Pripremila Tetjana Ramač

Молодих українців представляє Євген Пащенко: Пауліна Мішура закінчила відділення української мови і літератури та німецької мови і літератури на Філософському факультеті в Загребі. На мовній практиці була двічі в Києві та один раз в Ужгороді. 2010-го року в місті Мукачево в літній школі викладала українську мову і літературу. Тема дипломної роботи: "Українські "шістдесятники" та їх переклади в Хорватії", виконана під керівництвом Раїси Тростинської. Пауліна зацікавилася творчістю українських поетів 1960-х років під впливом натхненних лекцій Раїси Іванівни Тростинської. Дипломну роботу захистила на "відмінно". Особливістю роботи є й те, що вона включає й переклади дипломатки. Треба сподіватися, що Пауліна Мішура буде працювати й далі над перекладами українських поетів.

Українські "шістдесятники" та їх переклади в Хорватії

Для мене "шістдесятники" представляють усе добре, що є в людині. І, що найважливіше, вони нам залишили прекрасні твори, які свідчать про їхній великий талант і їхню велику любов до своєї землі та до всього гарного, що існує на землі. У суспільстві, в якому живемо сьогодні, бракує таких надзвичайних письменників, які б відверто та широко виявляли свої думки, боролися проти кар'єризму та інших поганих явищ у сьогоднішньому житті.

Мене глибоко вразила українська поезія, тому я спробувала перекласти найближчі мені вірші. Переклала 14 віршів. З деякими я можу ідентифікуватися, а в інших відчуваю велику щирість автора. Думаю, що поезія збагачує душу, з її допомогою розвивається все краще, що є в людині. Я дуже ціную багатьох письменників-"шістдесятників", особливо поетів, але ті, які справили на мене найкраще враження, – це Ліна Костенко та Василь Симоненко.

Ліна Костенко – велика поетеса, а для мене й велика жінка. Це жінка, яка пише відверто і від щирого серця. Вона пише з любов'ю. Поетеса з допомогою літератури бажає покращити світ, примушує людину думати, вивчати, бути справедливою,

духовно багату, де треба - мужньою, гідною свого роду і народу.

Мені дуже сподобалася поезія "Між іншим" і я спробувала перекласти її на хорватську мову. У біографії Василя Симоненка сказано, що він пережив багато горя, яке спричинила війна та важкі повоєнні роки. Думаю, що в житті такі страшні події, як війна, вчать людину розуміти, яке важливе життя і як важливо в житті цінувати батьківщину, звичайних людей та малі речі. Я Василя Симоненка особливо ціную, бо він порушував складних питань того часу та жив і творив з вірою в майбутнє, в духовне оновлення суспільства, відчував величезну відповідальність за все, що відбувається на планеті.¹ Його поезія багата і різноманітна, а читачам я пропоную поезію про любов, бо вона є "вічне невисихаюче джерело, з якого народилася поезія"².

Дуже сподобався мені і прекрасний вірш Дмитра Павличка "Коли ми йшли удвох з тобою", який я також переклала на хорватську мову. •

Пауліна Мішура

Поезія Ліни Костенко

Між іншим

Коли я буду навіть сивою,
і життя моє піде мрякою,
я для тебе буду красивою,
а для когось, може, й ніякою.
А для когось лихою, впертою,
ще для когось відьмою, коброю.
А між іншим, якщо відверто,
то була я дурною і доброю.
Безборонною, несинхронною,
ні з теоріями, ні з практиками,
і боліла в мені іронія
всіма ліктиками й галактиками.
І не знало міщанське кодро,
коли я захлиналась лихом,
що душа між люди виходила
забинтована білим сміхом.
І в житті, як на полі мінному,
я просила в цьому сторіччі
хоч би той магазинний мінімум:
— Люди, будьте взаємно ввічливі! —
і якби на те моя воля,
написала б я скрізь курсивами:
— Так багато на світі горя,
люди, будьте взаємно красивими!

Ліна Костенко

• Ліна Костенко 1948 рік
Lina Kostenko 1948. godina

• Ліна Костенко

Lina Kostenko

Između ostalog

Kada budem jednom sijeda
i život moj obavije magla,
i dalje ću ja za te biti lijepa,
a drugome možda i nikakva.
Nekome loša, tvrdoglava,
za nekog vještica, kobra.
Između ostalog, bit ću otvorena:
bila sam glupa i dobra.
Nezaštićena, i u raskoraku
s teorijama i s praksama
i patila je u meni ironija
na svim zgloboćima i galaksijama.
I nije znalo malograđansko leglo,
kada me tištilo sve prouzročeno zlom,
da se duša pred ljudima pojavljivala
obavijena bijelim osmijehom.
I u životu k'o i na polju minskom
molila sam u stoljeću ovom,
barem za taj trgovački minimum,
-Ljudi, budite dobri jedan prema
drugom!
I kada bi o meni ovisilo sve,
napisala bih svuda kurzivom –
toliko je puno u svijetu nevolje,
-Ljudi, budite plemeniti jedan prema
drugom!

Prevela s ukrajinskog: Paulina Mišura

¹ Жиивиця: Хрестоматія української літератури ХХ століття: У 2 кн. - Київ: «Твім інтер», 1998. – С. 313-314

² Українська інтимна лірика: Так народилась пісня в серці/ Укладач О.А. Росінська – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2007. - С. 3.

Поезія Василя Симоненка

У душі моїй

У душі моїй -
 Місця немає туманам,
 У душі моїй -
 Сонце червоне буя,
 І регоче, й гримить
 Голубим океаном
 Нерозтрачена радість моя.
 У душі моїй -
 Шторми, і грізні прибої,
 І тривога,
 Мов хмара грозова,
 Встає.
 Я вродливий з тобою.
 Розумний з тобою,
 У тобі - моя ніжність
 І серце моє.
 Облягли нас тумани.
 У їхньому клоччі
 Піднімаються сумніви,
 Мов комиші.
 Ти не бійся дивитись
 В мої розтривожені очі,
 Очі -
 Вікна моєї душі.

• Василь Симоненко Vasyly Symonenko

• Пам'ятна монета "Василь Симоненко"

U duši mojoj

U duši mojoj –
 Maglama nema mjesta.
 U duši mojoj –
 Crveno sunce buja
 I smije se i grmi
 poput plavog oceana
 Neiscrpna radost moja.
 U duši su mojoj –
 Oluje i grozne plime
 I uznemirenost,
 Kao olujni oblak,
 se diže.
 Lijep sam s tobom,
 Pametan sam s tobom,
 U tebi je moja nježnost
 I srce moje.
 Opkolile su nas magle.
 U njihovim plamenovima
 Javljaju se sumnje,
 Kao trske.
 Ne boj se gledati u moje uznemirene oči,
 Jer oči su –
 Ogledalo moje duše.

Prevela s ukrajinskog: Paulina Mišura

Поезія Дмитра Павличка

Коли ми йшли удвох з тобою

Коли ми йшли удвох з тобою
 Вузькою стежкою по полю,
 Я гладив золоте колосся,
 Як гладить милому волосся
 Щаслива, ніжна наречена...
 А ти йшла поперед мене,
 Моя струнка, солодка згубо,-
 І я помітив, як ти грубо
 Топтала колоски пшениці,
 Що нахилились до землиці.
 Немов траву безплідну, дику
 Топтала і не чула крику
 Тих колосочків. Без оглядки
 Ти йшла собі, а в мене — згадки
 Про те, як на чужому полі
 Давно колись, ще у неволі,
 Збирав я нишком колосочки
 В поділ дитячої сорочки.
 О, я хотів тобі сказати,
 Що те колоссячко вусате —
 То невсипущий труд мозільний,
 То молодим калач весільний,
 То для дітей пахуча булка,
 То хліб, що матінка-гуцулка
 З долівки вчила піднімати,

Як батька в руку, цілувати;
 Та я змовчав. Я йшов покійно,
 Бо я любив тебе надмірно,
 Але мені тоді здалося,
 Що то не золоте колосся,
 Що то любов мою безмежну
 Стоптали так необережно.

Kad smo išli udvoje

Kad smo išli udvoje
 Uskom stazom po polju,
 Gladio sam zlatno klasje
 Kako milom gladi kosu
 Sretna, nježna zaručnica...

A ti si išla ispred mene
 Moja vitka, slatka mučiteljice –

I primijetio sam kako si grubo
 Gazila klasje pšenice
 Koja se nagnula do zemljice.
 Kao travu besplodnu, divlju
 Gazila si i nisi čula viku
 Toga klasja. Ne osvrćući se
 Išla si dalje, a ja – prisjećajući se
 Toga, kako sam u tuđem polju
 Nekada davno, još u nevolji
 Skupljao potihlo klasje pšenice
 U skute dječje košuljice.
 Oh, htio sam ti tada reći
 Da je to klasje brkato –
 Neumoran rad bez sna,
 Da je to mladencima kolač svadbeni,
 Da je to djeci mirisno pecivo,
 To je kruh koji je majka - huculka
 sa zemlje učila podizati,
 Kao oca u ruku ljubiti –
 Ali sam prešutio. Išao sam pokorno,
 Jer sam te volio neizmjerne.
 Ali učinilo mi se tada,
 Da nisu zlatno klasje,
 Već moju ljubav beskrajnu,
 Zgazili tako neoprezno.

Prevela s ukrajinskog: Paulina Mišura

